

КАПЛАРИ

лист ученика Средње школе Хиљаду триста каплара Љиг

јун 2023 / број 6

Поводом шездесетог рођендана школе...

Признање Светозар Дика Нешић

На седници Наставничког већа од 20.04.2023. изнет је предлог да се установи **Признање Светозар Дика Нешић** које би Наставничко веће СШ „Хиљаду триста каплара“ из Љига, на 5 година додељивало за постигнуте изузетне резултате у области образовања и васпитања, унапређивања образовно-васпитне праксе и развоју научних и уметничких достигнућа у области образовања и васпитања.

Право да буду предложени за доделу Признања Светозар Дика Нешић имају:

- Запослени у школи
- Ученици школе (садашњи и бивши)
- Остали појединци и институције који својим радом и деловањем доприносе угледу и промоцији наше школе и угледу наставничке професије уопште.

Светозар Дика Нешић је био љишки ђак каплар (1892, Славковица - 1968, Славковица), професор на Техничком факултету у Београду врло образован човек и полиглота (говорио немачки, италијански, француски, руски и енглески), добар познавалац музике (свира виолину), био је визионарски дух и човек будућности.

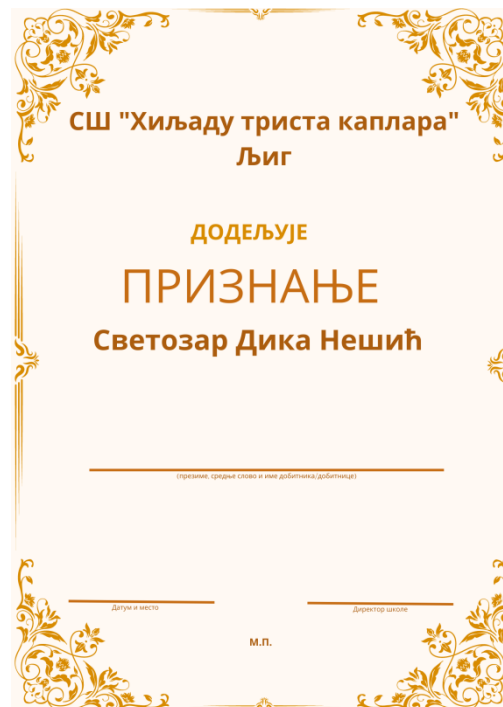
На овај начин Школа промовише и чува успомену на овог знаменитог човека.

Школски одбор је 25.04.2023. године једногласно усвојио предлог Наставничког већа.

Први лауреат је Милка Ђурђић, професор српског језика и књижевности, у пензији, која је предавала и првој генерацији љишких гимназијалаца. Остала је упамћена као изузетан педагог и ауторитативан наставник, као неко ко је вазда доприносио угледу Школе и опстанку гимназијских одељења.

Говор Милке Ђурђић пред колегама, некадашњим ученицима и ђацима капларима није никога оставио равнодушним.

Хвала колегиници Милки Ђурђић што је увеличала нашу централну свечаност и што нас је пратила и на другим дешавањима поводом јубилеја.

Светозар Дика Нешић, ђак каплар из Славковице код Љига

„Светозар Дика Нешић је рођен 28. марта 1892. године у Врелу, где је његов отац Алекса био учитељ. Основну школу завршио је у родном селу свога оца, Славковици. Седам разреда гимназије је учио у ондашњој седморазредној гимназији у Ваљеву, а осми разред и велику матуру је завршио у Првој мушкој гимназији у Београду 1910. године. Све то време школовања показивао је изузетну надареност и био је стално одличан ђак.

Од 1910. до 1914. године студирао је технику у Берлину, али је студије прекинуо рат. У рату учествује као млади официр из класе легендарног Скопског ђачког батаљона познатог под именом 1300 каплара. После обуке у Скопљу, распоређен је у Осми пешадијски пук Дунавске дивизије, и прву борбу са Аустријанцима доживео је на положају Шиљкова коса, непосредно поред Сувобора, у близини своје Славковице. Од тада је у свим борбама које његова јединица води и то као водни официр, где проводи две године. У операцијама у лето 1916. године када је српска војска, после освајања Кајмакчалана, ослободила Битољ, Дика Нешић је био први официр српске војске, који је са својим водом прегазео Црну реку на ушћу реке Стошнице. За заслуге у рату одликован је: Орденом белог орла, са мачевима, Златном медаљом за храброст, Француским

ратним крстом и Албанском споменицом.

Фебруара 1918. године, Дика Нешић је од српске владе, са другим студентима са Солунског фронта, упућен у Рим на наставак студија. У Риму је тада било више стотина студената, који су организовани у своје удружење вршили снажну политичку акцију за ствар уједињења Југославије. Дика Нешић је као један од најбољих студената био председник тог студентског удружења, па је лично долазио у контакт са члановима Југословенског одбора, који су стално били у Риму, а посебно са већ тада познатим вајаром Иваном Мештровићем. У пролеће 1919. године због познатог спора наше земље са Италијом око граница у Истри и Далмацији, Дика Нешић је био принуђен да се са осталим југословенским студентима врати у земљу, где је 1925. дипломирао на Техничком факултету.

По дипломирању постављен је за обласног инжењера у Ваљеву. Ту Дика Нешић, полетан и амбициозан, развија живу и широку стручну активност и циљу унапређења заосталог грађевинарства. Без обзира што у ондашњим условима није било могућности за реализацију ни мањих грађевинских радова, то њега не спутава да се самоиницијативно подухвата грандиозних планова о развоју путне мреже, изградњи мостова, школа, водовода, стамбених, друштвених и пољопривредних зграда, урбанизације насеља и друго. Он верује у стваралачку снагу народа и зато сматра да му само треба указати којим се путем креће у напредак. Са својим сарадницима неуморно пројектује (црта, одмерава) али и агитује у народу, да се ти планови сукцесивно и полако остварују. Тако је из контингента челичних мостова добијених из Немачке на рачун репарација изборио да ваљевски округ добије мостове за сва критична места, где се народ дотле патио прелазећи без мостова преко набујалих река. Тако су на основу његових података допремљене у Кадину Луку челичне конструкције за два моста: преко Гукошке реке и на месту састава Башке и Славковичке реке. Уз ове послове Дика Нешић је и предавач у Средњој пољопривредној школи у Ваљеву, пошто га је очигледно професорско занимање већ тада привлачило.

Поред чисто стручних активности Дика Нешић је у Ваљеву и друштвени радник. Група напредних ваљевских интелектуалаца оснива удружење за народно просвећивање, које су назвали Омладински клуб интелектуалног рада (ОКИР). Председник Управног одбора тога клуба је био Дика Нешић. Тај клуб је развио вишеструку активност у циљу окупљања што већег броја људи ради праћења тренутних збивања у свету и код нас. Створена је библиотека, читаоница са дневним и периодичним новинама, одржаване су књижевне вечери и држана предавања о актуелним питањима тога времена. На књижевним вечерима су учествовали познати писци тога времена: Ђуро Гавела, Густав Крклец, Миодраг Пешић, Десанка Максимовић, Милан Дединац, Драгиша Васић, Ксенија Атанасијевић, Раде Драинац и други.

Такво деловање ОКИР-а и Дике Нешића наилази и на негативне реакције у ваљевској чаршији, која је тада ипак била далека провинција: кафанска оговарања, подметања, па чак и полицијске присмотре. Кад му је све то досадило, он одлучи да све то напусти и пређе у Београд.

Кратко време у Београду ради у Министарству грађевина, а онда прелази за професора у Средњу техничку школу. Први је професор те школе који је написао и штампао уџбеник из свог предмета. Упоредо са радом у школи он постаје хонорарни асистент код познатог професора др Ивана Арновљевића на Техничком факултету. У периоду 1934-1938. године улаже велике напоре на припреми за штампу предавања проф. Арновљевића из Теоријске механике, која излазе у три дела и седам књига са око 1500 страна. За то време то је био значајан подухват, који је значајно олакшао рад студентима.

Време последњег рата Д. Нешић је као резервни официр провео у заробљеништву у Немачкој. Године 1941. у логору у Нирнбергу, са мањом групом официра, одбио је да потпише некакву „декларацију“ о лојалности (подршци) Недићевој влади (300 их је одбило од 7000 колико их је било заробљено у логору). Тим чином се замерио логорским званичницима и до краја заробљеништва (скоро 4 године) доживео многе непријатности, тортуре и слично. Премештен је у тзв. кажњеничке логоре и сељакан из места у место у све теже и неподношљивије услове. Изузетно је била неподношљива маршрута у зиму 1944/45. године када је са групом заробљеника морао да пешке превали пут од Помераније до западне границе Немачке.

После рата, када се вратио из заробљеништва, постављен је за директора Средње техничке школе у Београду, а брзо после тога је изабран за доцента на Техничком факултету у Београду, одакле је као редован професор отишао у пензију. Док је био на факултету, написао је уџбеник из свога предмета у две књиге, поред више других радова штампаних у стручним публикацијама или читаним на конгресима.

Дика Нешић је био врло образован човек и полиглота. Знао је све језике великих европских народа: француски, немачки, италијански, руски и енглески. Затим, био је добар познавалац музике и свирао је виолину. Био је визионарски дух и човек будућности. Већ тада (пре II светског рата) написао је студију, коју је штампао као посебну публикацију, о потреби изградње хидроелектране на Ђердапу, са економским образложењем и предлогом начина финансирања њене изградње, што је у то време сматрано утопијом чак и од стране неких његових колега по струци.

Био је човек високих моралних особина, правичан и принципијелан. У заробљеништву у Немачкој није, на пример, хтео да говори немачки, што је посебно погађало швапске удворице у логору. Његово гесло је увек било: са непријатељем нема никаквих компромиса. Отуда његове симпатије за борце против фашизма, а велика нетрпељивост према њиховим сарадницима.

Уз све своје знање и културу Дика Нешић је био врло скроман човек, јако привржен своме народу, разумевао његове тежње и увек спреман да помогне, посаветује. Неизмерно је волео своју Славковицу и где год да је био увек јој се са чежњом враћао. Био је покретач, учесник и помагач у свим грађевинским подухватима у Славковици, током више деценија. Набројаћемо само неке:

- Село је 1921. градило Задружни дом, а он је у томе активно учествовао. Сачувана је фотографија дома у изградњи, коју је Дика начинио;
- Кад је село пре рата одлучило да изградњом водовода обезбеди школској деци хигијенску воду за пиће, он је обезбедио пројекат и ангажовао људе из ондашњег Централног хигијенског завода да тај посао новчано помогну. Истовремено је са изградњом водовода и јавних чесми пред школом, општином, задружним домом и у црквеној порти, израђено и парно купатило са 10 тушева у подруму задружног дома, у које је сваке суботе учитељ доводио ђаке на купање;
- Преко лета док је боравио у селу, израдио је План урбанизације средишта села (Река, како га сељаци зову) на савременим основама, а такође је израдио и урбанистички план туристичког насеља на РАЈЦУ, са посебном пажњом на еколошке услове, како би се природа што мање нарушила;
- Оставио је податке о капацитетима свих извора на Рајцу, које је он брижљиво мерио у десетогодишњим периодима.
- Покретач је радова на изградњи камене подлоге са макадамским застором на путу Славковица – Кадина Лука који је био са земљаном подлогом и којим се скоро једва пролазило кад с јесени почну кише.
- Између два рата, кад су се и код нас почели да граде савремени путеви са коловозима од бетона, асфалта и ситне коцке, заступао је мишљење да код нас треба дати предност СИТНОЈ КОЦКИ, из најмање два разлога: 1) ради се о домаћем материјалу и 2) ситна коцка има предност у односу на друге материјале све док код нас у саобраћају преовлађују запрежна возила у односу на моторна.

Годинама се проф. Д. Нешић борио да се преко Рајца, од Славковице до Горњих Бањана изгради модерна саобраћајница за моторна возила. У том циљу он је у три наврата радио пројекте тог пута, и то 1937. године, затим одмах после ослобођења 1946. године када је грађење и почело са обе стране: и од Славковице и од Горњих Бањана, и коначно 1958. године. Сведоци смо да је тај пут тек последњих година приведен крају.

Између два рата било је покушаја унапређења пољопривредне производње у циљу извлачења села из заосталости и сиромаштва. То је најчешће ишло преко земљорадничких задруга, али на иницијативу напреднијих људи. У Славковици је то био Дика Нешић. Инсистирао је на изградњи модерних ђубришта за стајско ђубриво, доносио је саднице сортних воћака и на свом воћњаку, личним примером, показивао је сељацима шта значи савремено воћарство, препоручивао је употребу вештачких ђубрива, био иницијатор отварања домаћинских течајева за женску омладину са села. Изборио се да се у Задружном дому отвори читаоница и библиотека у коју су књиге стигле највећим делом набављене његовим новцем. Радо је одлазио у сеоске куће и уз пријатељски разговор саветовао сељаке.

И после ослобођења увек је био спреман да се одазове сваком позиву за помоћ. На пример, он је ангажовао стручњаке за пројекте Дома културе, стамбене зграде „Гранита“ и помогао Предузећу код решавања свих проблема из струке.

Све горе поменуто радио је предано, стручно и наравно без икакве новчане надокнаде. То је сматрао дугом према своме родном месту.

Проф. Светозар Дика Нешић умро је 16. јула 1968. године и сахрањен је на гробљу у Славковици, у близини свога оца, учитеља и народног посланика Алексе, и брата (такође грађевинског инжењера) Михаила.

(Текст Александра Миловановића, преузет из књиге *Учешће 1300 ђака каплара у Колубарској бици*, коју су написали Александар Лукић и Мирослава Којић 2014. године, поводом стогодишњице славне битке вођене и на територији данашње љишке општине)

Још два знаменита човека су директно везана за историју наше школе:

Михаило Нешић (рођени брат Светозара Дике Нешића) и академик Милован Данојлић.

Михаило Нешић

Државна непотпуна реална гимназија у Љигу, почела је са радом школске 1944/45. године у ослобођеном Љигу, док Други светски рат још није био завршен. У то време, Љиг је имао само четвороразредну школу, после које су деца могла ићи у гимназију. Како није било прикладне зграде за све већи број ученика, који су долазили и из сеоских школа, приступило се изградњи школске зграде 1946-1947. године. Школа је неколико година касније, постала шестогодишња, под именом Државна реална гимназија. Године 1955, уместо те школе, почела је са радом Осмогодишња школа „Сава Керковић“, а 7. маја 1963. основана је Гимназија у Љигу. До 1984, обе школе су радиле у истој згради.

Овде ће бити речи о градитељу школске зграде и о једном чувеном ђаку.

Михаило Нешић (1898-1955)

Михаило Нешић, најмлађи син Алексе Нешића, учитеља и народног посланика, рођен је у Славковици. После завршетка студија грађевине, радио је на изградњи путева, далеко од завичаја, потом као предузимач. Ратно време провео је у месту рођења. После рата, као инжењер у једној београдској грађевинској фирми, градио је више објеката у Љигу: **зграду гимназије, зграду општине, више домова културе у селима,**

мост у Љигу, као и мост преко реке Рибнице у Мионици, истоветан љишком мосту. За време боравка у Љигу завршио је и радове на парку и спомен-плочи борцима из Љишког среза. Из Љига прелази у Прибој на Лиму, где је био шеф капиталне изградње у Фабрици аутомобила. Градио је мост преко Лима и станове за запослене у ФАП-у. Ту је остао пет година, па прелази у Прилеп у Македонију.

Поред грађевине, Михаило Нешић завршио је и Музичку академију. Свирао је виолину у београдској опери. Виолина се чува у породици. Говорио је перфектно француски и немачки. Имао је четири сина, четири инжењера: Велибора, Војислава, Момчила и Јована. Сва четворица синова, рођених у периоду 1934-1939, били су ђаци љишке Државне реалне гимназије, у згради коју је градио њихов отац. Најмлађи син Јован преминуо је 16. фебруара 2023. године.

Милован Данојлић (1937-2022)

„Низбрдо јурнух, с нестрпљењем,
Напустих детињство и родни дом,
А сада се истом стазом пењем
Узбрдо, отежао, стар и тром.“

Књижевник и академик Милован Данојлић, најзнаменитија је личност рођена на територији љишке општине. Добитник је бројних књижевних награда и признања. Још 2000. године изабран је за иностраног члана Српске академије наука и уметности. У новембру 2015. постао је дописни члан, а крајем 2018. изабран је за редовног члана САНУ.

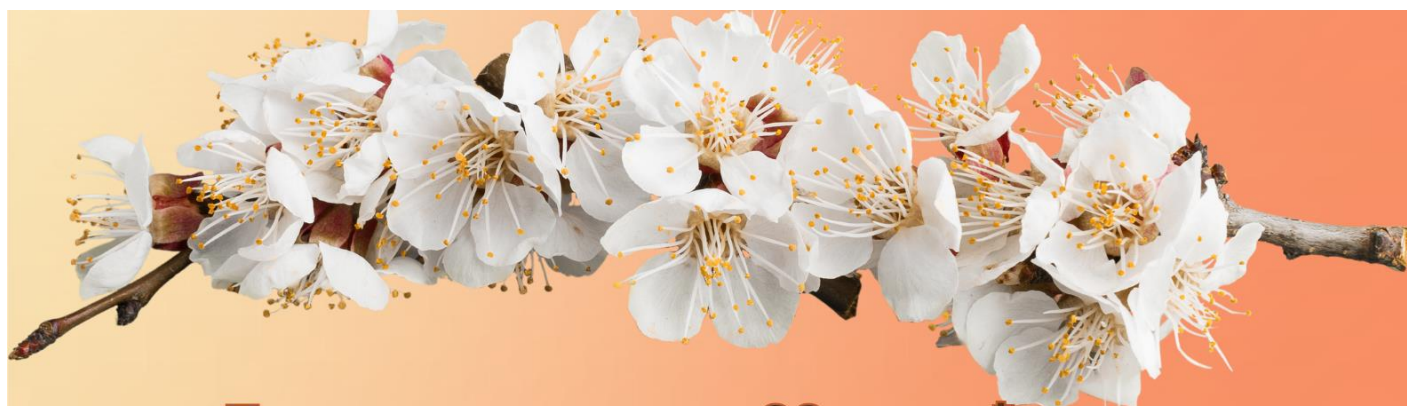
Из родних Ивановача, кренуо је у велики свет, преко Београда, где је довршио школу започету у Љигу, дипломирао романистику на Филолошком факултету и објавио прве књиге поезије и прозе, преко путовања поразним државама, где се упознао са поезијом великих светских песника, и тако су настале његове књиге препева Бродског, Бодлера, Јејтса и других. До Поатјеа, малог универзитетског града у Француској, у ком је изградио породични живот.

Написао је више од 70 књига. Последња „Исповест на тргу“ промовисана је у љишкој библиотеци 13. јула 2022. године, уз аутора, Матију Бећковића и Петра Божовића. Градска библиотека „Милован Данојлић“, нови је назив ове установе културе.

Милован Данојлић преминуо је 23. новембра прошле године. Сахрањен је у Ивановцима, на брду Камаљ, у близини цркве Светог Николе, његове задужбине, изграђене 2000. године.

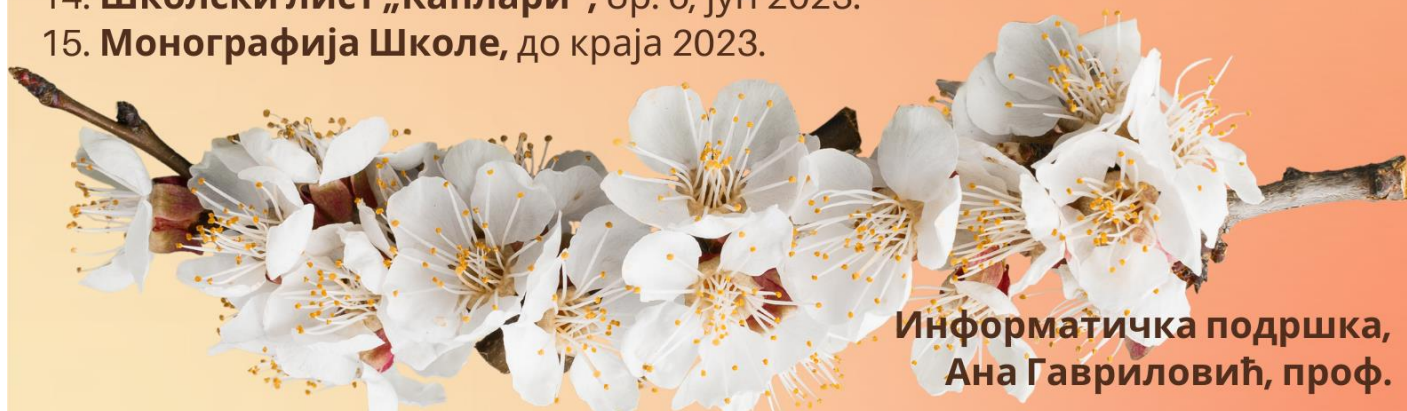
За нашу школу, Милован Данојлић везан је на неколико начина. Као ђак Државне реалне гимназије, од 1950. до 1952. године, учио је у истој згради у којој уче наши ђаци. У свом роману „Ослободиоци и издајници“, за који је у јануару 1998. године, добио НИН-ову награду, писао је и о градњи школе. О ђацима капларима рекао је: Не могу да замислим лепши назив за школу од „1300 каплара“. То је цвет наше омладине који је стао на браник отаџбине. 1300 каплара су светла тачка наше историје, младићи који су из школе пребачени директно на фронт, многи су изгинули.

Милован Данојлић је био везан за овај крај, за овај језик, за овај народ, за његову психологију, историју. Зато није случајно што је књижевник Петер Хандке једно писмо Миловану Данојлићу адресирао на Поатје, код Љига.

Програм прославе 60-ог рођендана СШ „1300 каплара“ у Љигу

1. Наградни темат: **Школа какву желим**, 4. мај 2023.
2. **Капларски сто**, 5. мај, Градски трг у 12.00
3. **Вече језика**, 9. мај, Градска библиотека у 18.00
4. **Спортска школска такмичења**, школски терени, 11. мај у 11.15
5. **Фестивал науке**, Градски трг, 12. мај у 12.00
6. **Модни времеплов**, градска шетња, 16. мај, 9.30
7. **Угледни час „Војвода Живојин Мишић“**, кабинет историје, 17. мај, одељење II-5, 11.50
8. **Праскозорје Србије**, драмско - вокално - инструментални комад, ресторан „Видиковац“, 19. мај, у 20.00
9. **Квиз знања**, школска сала, 22. мај, у 11.00 (екипе: *Племићи, Букварци, Рмџалије и Рузмарини*)
10. **Радионице медијске писмености**, Градска библиотека, 24/25. мај, 11.00 - 13.00
11. **Филмски дан**, школска библиотека, 26. мај:
 - „Бој на Косову“, З. Шотре, одељење I-1, 8.00 - 10.00
 - „Заспанка за војнике“, српски филм П. Антонијевића, одељење II-2, 11.00 - 13.00
12. **Дебатни клуб**, кабинет математике, 30. мај, одељење III-4, 10.00-12.00
13. Галерија ученичких фотографија с темом **Мој завичај** и ликовних радова на тему **Колубарска битка**, у холу школе, мај-јун
14. **Школски лист „Каплари“**, бр. 6, јун 2023.
15. **Монографија Школе**, до краја 2023.

Информатичка подршка,
Ана Гавриловић, проф.

ВЕЧЕ ЈЕЗИКА

Језик је, како каже Вук Караџић, „хранитељ народа“. Чува његову прошлост, садашњост и будућност. То, наравно, није у супротности са жељом и потребом да учимо и поштујемо друге језике, народе и њихову културу.

Деветог маја, ученици и професори наше школе одржали су, сада већ традиционалну манифестацију, Вече језика.

Програм је симболично започет песмом „Српкиња“, Исидора Бајића, која је химна наше школе. Након тога смо уживали у Шекспировим „Сонетима“ на енглеском и препевима Милована Данојлића, на српском; Бајроновој песми „Она корача у лепоти“, једној од најлепших лирских песама, коју је написао након што је на балу срео девојку која га је очарала својом лепотом.

Гледали смо Дел Боја из серије „Мућке“ и његову сналажљивост у свакодневним животним ситуацијама; Поароа који је решавао још један наизглед нерешив проблем. Присетили смо се чувених реченица из домаћег филма „Ко то тамо пева“, али овога пут на немачком језику. Коштана је певала Миткету, подстичучи у њему свеприсутну „жал за младост“; Агафја из Гогољеве женидбе нам је испричала како се бира будући муж. Наше ученице извеле су и неколико светски познатих песама: „Anti –Hero“, „Historia de un amor“, „L italiano“, „Over the Rainbow“. Програм смо завршили познатом нумером из филма „Кабаре“ који је прославио глумицу и певачицу Лајзу Минели „Новац покреће свет“.

Мислимо и говоримо на матерњем језику, а сваки нови језик који „освојимо“ је нови поглед на свет.

СПОРТСКИ ДАН

Од оснивања Школе, негован је спорт и спортске активности ученика биле су разнолике: фудбал, рукомет, одбојка, кошарка. Првенства школе у малом фудбалу су била најпопуларнија, а такмичило се између одељења и у другим спортовима. Школска такмичења, у оквиру обележавања 60. годишњице наше школе, била су у малом фудбалу, баскету и шутирању тројки. У финалној утакмици у малом фудбалу, састали су се ученици III-5 и II-4. Млађи, економски техничари победили су гимназијалце са 6:2. Први место у баскету 3x3, IV-1. Најбољи у шутирању тројки, Михаило Белошевић, IV-2. Пехари су припали најбољим спортистима – ђацима капларима.

Спортско понашање је за мене кад тип одшета с терена, а не можеш рећи да ли је победио или изгубио. (Цим Куријер)

МОДНИ ВРЕМЕНОПЛОВ

Стандарди женске лепоте су се мењали, али лепота жене је увек била у њеном духу и стилу који је неговала.

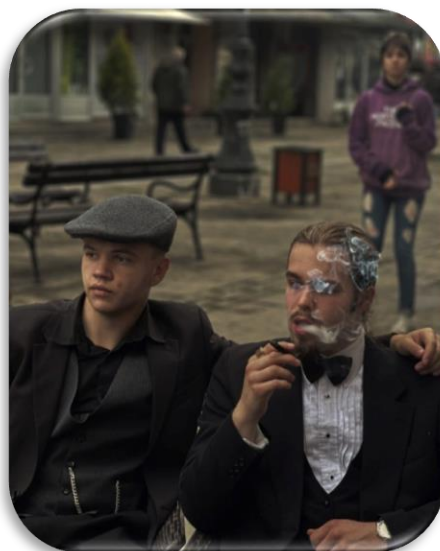
Ни мушкарци нису били имуни на модне трендове; Ипак, класична одела су увек била показатељ мушке елеганције, а лепо понашање одлика правог господина.

Не заборавимо шешире, капе, модне украсе, које дају сваком стилу посебност. Не каже се залуд да одело не чини човека, али много говори о њему. И, ваља још додати мудру изреку: Људи се дочекују према одећи, а испраћају према знању.

Запамтимо још и да је Љубав увек у моди!

Ђаци каплари, у модном временоплову, провели су нас и кроз свет филма и подсетили на време црно-белих фотографија, какве су ђаци каплари пре готово 110 година и касније, слали својим породицама.

„Колубара тече и памти“

Дана, 17.5.2023. одржан је угледни час „Колубара тече и памти“ о војводи Живојину Мишићу. Час је почео извођењем песме „Тамо далеко“, а након тога су се ученици и присутни професори детаљније упознали са животном и ратном биографијом војводе Живојина Мишића. Посебан акценат часа био је на Колубарској бици, најзначајнијој битки између војске Краљевине Србије и Аустроугарске у Првом светском рату. Живојин Мишић је дошао на чело Прве армије у најтежем тренутку за српску војску. Србији је претио слом, војска се повлачила, није било довољно хране ни муниције. Време је све хладније, падају кише. Војници су деморалисани, бежали су из војске. Мишић је схватио да најпре војска треба схвати да није напуштена, да је команда уз њих, да им је неопходно повратити борбени дух, а након тога кренути у противофанзифу јер то непријатељ никако не очекује. Морал уморним војницима подигао је и долазак Ђака каплара, младића, студената, који су, иако су због школовања били ослобођени војске, дошли на фронт. Они су на фронт дошли са песмом „Ој Србијо, мила мати“. Ту песму су извели и ученици који су учествовали у одржавању угледног часа.

Да би се издржала несташница хране, војници су добијали специјалну врсту хлеба под називом таин, који им је давао енергију. Ученици су са професорком куварства направили ову врсту хлеба, а сви присутни на угледном часу могли су и да га пробају.

КАПЛАРСКИ СТО

Капларски сто је замишљен као својеврсна презентација наших образовних профила. Наши ученици, кувари и конобари, показали су своје умеће у припремању и аранжирању хране, стола, љубазности при услуживању, руководећи се првенствено нашом традиционалном српском гостољубивошћу, исказавши добродошлицу свим људима добре воље.

На манифестацији Капларски сто, представили су се и ученици машинске струке, бравари-заваривачи, предметима које су израдили током практичне наставе, а потребни су нам у свакодневном животу.

Школа се представила и кроз Креативну радионицу „Маштарије“ коју води професорка Росана у оквиру Обогаћеног једносменског рада, окупљајући ученице гимназије и економских техничара.

ФЕСТИВАЛ НАУКЕ

Фестивал науке на Тргу, у организацији наше школе, привукао је лепу пажњу како најмлађих, тако и старијих Љижана.

Хемија, физика, математика, биологија и географија, предмети су које су ученици представили на занимљиве начине и кроз огледе. Огледе је изводило 89 ученика, а припреме за ову интерактивну промоцију науке трајале су неколико месеци да би све било на највишем нивоу, у складу са значајем јубилеја, 60 година школе.

Надамо се да ће бар неко од присутних ђака и вртићана, на питање шта желиш да будеш кад порастеш, одговорити „Научник“.

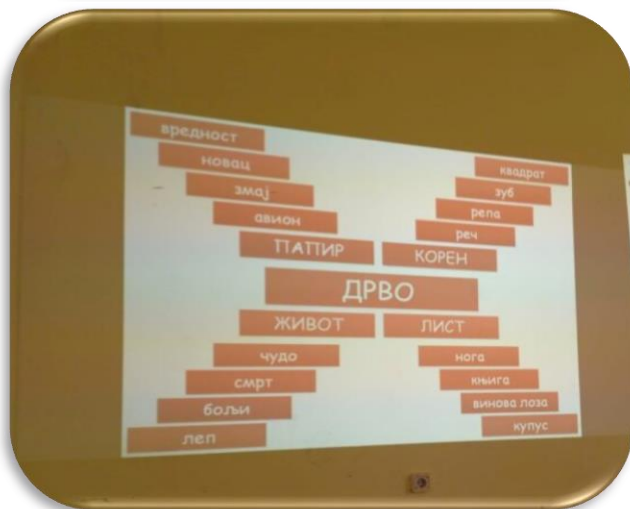

КВИЗ ЗНАЊА

22. маја, у сали школе такмичили су се ђаци каплари. Екипе су назване по четама припадника Скопског ђачког батаљона, који су били на војној обуци у Скопљу, пре него што су упућени на фронт, на Суворор и Колубару, у новембру 1914. године. Такмичили су се Племићи, Букварци, Рузмарини и Рмпалије. Школа поносно носи име „1300 каплара“ којим су ушли у историју Србије. Квиз се састојао од три игре, прва игра-одговори на 60 питања, друга-погађање замагљене личности, трећа-асоцијације.

Са само поеном више, победници квиза су Племићи испред Рмпалија, док је треће место освојила екипа Рузмарини. По узору на Слагалицу, квиз је настао у сарадњи више професора школе, а информатичко вођство преузела је професорка Ана Гавриловић.

60 – годишњица Школе

ПРАСКОЗОРЈЕ СРБИЈЕ

драмско – вокално –
–инструментални комад

19. маја 2023. године

📍 Ресторан „Видиковац“ у Љигу

19.00 Долазак гостију

20.00 Праскозорје Србије

- Сви моји преци, Д. Ерић (Д. Радовановић, М.Неговановић Обрадовић, К.Марковић)
- Геџо, гегуло, српска патриотска песма (Страхиња Јовановић)
- Књига о Милутину, Д. Поповић (Зоран Јаковљевић)
- Ја, Милунка, Б. Јовановић (Ивана Милосављевић)
- Радо иде Србин у војнике, српска патриотска песма (Страхиња Јовановић)
- Ђаци каплари изгинули на територији општине Љиг у Колубарској бици
- Најдужа ноћ, А. Ковач (Милица Марковић)
- Светозар Дика Нешић, љишки ђак каплар
- Пукни зоро, Мањифико (Драган Јовановић)
- Српски квадрил и Валцер љубави, кореографија Т. Каргановић (ученици СШ „1300 каплара“)
- Весели се српски роде, Д. Црногорчевић (Милица Марковић)

Сценарио: Биљана Јовановић, њроф.

21.00 Свечана вечера уз Ало Ало бенд

Добродошли!

ПРАСКОЗОРЈЕ СРБИЈЕ

Скенирај код и уживај!

Централни програм под називом Праскозорје Србије, имао је за циљ да покаже да није само српски сељак Србија, него и интелектуална елита, коју су оличавали ђаци каплари, а оне изгинуле у нашем крају 1914, поменули смо по имену и презимену и месту где су страдали.

Најлепшу реч српског језика, праскозорје, узели смо за назив свечаности, додајући уз њу, нама подједнако лепу - Србија. Говорећи о прошлости, говоримо о коренима, о љубави и нади за Србију, родној грудии родољубљу, пркосном непристајању на обезличавање и обескорењивање народа српског.

Свечаности су присуствовали некадашњи ученици из различитих генерација, гимназијалци из шездесетих и седамдесетих година, из периода усмереног образовања, до ђака каплара. И наравно, колектив школе, са пензионерима.

Дружење је трајало до праскозорја!

МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ ЗА СРЕДЊОШКОЛЦЕ

Одржане су две радионице програма „Сазнај и разазнај“, обуке медијског описмењавања. У фокусу програма било је грађење вештина медијске писмености неопходних за препознавање дезинформација и пропаганде и развијање здравих навика конзумирања свих медијских садржаја. Наши средњошколци упознали су се са основним вештинама које су потребне за идентификовање различитих стратегија манипулисања у медијима и стварање емоционалне отпорности у односу на њих, разликовање дезинформација од чињеница и дељење садржаја на одговоран начин.

ДЕБАТА

Последњег дана маја у школи су одржане две дебате за које су се темељно припремали ученици III-4 са професором права. Прва дебата односила се на друштвене мреже, да ли су корисне или штетне. Обе екипе су изнеле аргументе „за“ и „против“, а аргумент више имала је екипа која је наводила опасности које прете са друштвених мрежа.

Право на абортус, било је тема друге дебате, са трочланом екипом. Сучељавани су ставови о теми која изазива велике контроверзе, излагања су била уверљива, аргументација разноврсна, пратиле су се и реакције публике коју су чинили ученици и професори. Одбрањено је право жене да одлучује о свом телу. Екипе је усмеравала водитељка дебате, а важну улогу имале су и судије.

Дебата је одличан начин да се ослободимо прерасуда и научимо да аргументовано и сталожено бранимо и износимо мишљење. Наставићемо да дебатујемо и градимо критичко мишљење и говорничке вештине.

ШКОЛА КАКВУ ЖЕЛИМ

Ове школске године Школа је у знак обележавања 60 година од оснивања расписала наградни темат под насловом „Школу какву желим”. Прво место је освојила Ива Гошњић, ученица трећег разреда гимназије. Ово је њен рад.

И ево га опет. Још нисам отворила очи, али већ осећам физички бол у сваком делу тела, док негде у неком паралелном универзуму или у подсвести чујем најиритантнију мелодију на свету - аларм. Да ли сам ја крива за овај осећај тескобе који имам свако јутро?

Облачећи се мрзовољно, размишљам о томе да ли бих била толико нерасположена да идем на место где ћу се осећати потпуно пријатно, где ће ме чекати неки насмејани људи са којима ћу осећати било какву повезаност и блискост, одакле бих сваки дан излазила захвална за оно ново што сам тог дана сазнала, научила или урадила, где би неко ослушкивао и препознавао моја интересовања, афинитете и потребе и смео у складу са тим да процени шта и како са мном треба да ради, а ја умела да будем захвална за то. Да ли би ме у том случају баш толико изнервирало што сам просула мало кафе док сам је пресипала у термос, или бих можда могла да занемарим тај банални догађај? Шетајући до своје школе упорно размишљам о том неком шаренијем и ведријем месту. Схватам колико сам само била дефиниција "клинке" кад сам са десет година гледала разне серије за тинејџере и прижељкивала да сам у школи која има ормариће које сами можемо да украшавамо, лејзибегове уместо столица, неколико невероватних позорница... Заљубљеник у уметност, тражитељка смисла, маишта о уметничкој школи у којој би баш све било онако како жели, не знајући да њу не чине ни ти ормарићи, ни боје, ни најновија опрема, већ просто и једноставно, слобода: слобода да будеш баш такав, посебан и другачији Ти, да сваки дан по мало учиш како да изразиш своју суштину, да осећаш да је у реду да се не уклапаш, да не будеш делић слагалице, већ да сам будеш своја Рубикова коцка која ће се мало по мало у те четири године слагати, схватајући да је у реду да начини неколико погрешних потеза, јер ће на крају свакако свака боја бити тамо где треба. У тој слободи са тобом је много оних исто другачијих као што си ти, вероватно несигурних, али сигурно пуних разумевања за све твоје фазе и тренутке. Они неће причати да је оно што ти радиш лако, да би тако свако могао, неће обесмишљавати твој труд и напор, умеће да цене твоју жељу да их разумеш и биће ту да те прихвате кад посрнеш. Не морају то бити људи са истим интересовањима, али то би требало да буде неко са ким ти делиш погледе на живот и нека основна морална начела. Са тим људима нећеш размишљати да ли данас смеиш да обучеш баш ту мајицу, а да не добијеш коментар на рачун њене цене или тога како ти стоји, јер ће тим људима, као и теби, то бити небитно. Једина вредност коју ћете мерити, биће она унутрашња, човечија. Ту ће неко умети да препозна шта је твој задатак на овој планети и помоћи ће ти да га испуниш. Нећеш бити оптерећен нечим што није за тебе и за шта знаш да ти неће требати. Сваки изазов ће ти ту бити лак, јер нећеш сваку годину доживљавати само као још један банални корак ближи неком сутра, или ближи смрти. То је то место. Ту бих се осећала...

И звук звона.

И опет реалност.

Чему маиштање, када је у питању реалност у којој је неко коме би свако од нас требало да буде и фокус интересовања и суштина постојања, који "повлачи конце" и требало би макар да га занима шта је оно што ми желимо и које су наше потребе у стању да изговори реченицу: "Ви се ништа не питате".

Управо то, ништа се не питамо. Не питамо се ни ми, ни наши професори, од којих би неки можда умели онако како ми желимо и од којих се неки труде да буду своја најбоља верзија, ни директори, ни родитељи. Нико коме је стало се не пита.

Само хоћу да се и ја питам, да се и ми мало питамо. Тада бих можда, понекад, насмејана изашла из школе.

Ива Гошњић, 3s

НАЈБОЉИ МАТУРАНТИ

достојанство.”

Неда Јанковић IV₁ - „Ово пролеће затвориће циклус заједничкох договора и планова, а наступајућа јесен отпочеће нови, овога пута индивидуални ток амбиција и циљева. Годинама уназад, имала сам прилике да слушам да је ово једна од главних човекових прекретница у животу. Ја се данас налазим пред њом очеличена да се одважим и да са пуно самопоуздања кренем у поход остваривања жељених циљева. Поред општег знања које сам стекла у гимназији, ментално сам сазрелила, изградила свој непоколебљиви карактер и употпунила своју личност. Средњошколске околности подстакле су ме да докажем да се упорношћу и залагањем недостижне ствари могу направити могућим и учиниле су од мене да одрастем у способно и разумно младо биће. Свакодневна борба и издржљивост утицале су на то да ни пред ким не спустим главу и погазим понос, већ напротив, испољим своју директност и

Јелена Ђорђевић IV₁ - „Кад сам завршавала основну школу, није било посебног разлога којег бих могла овде да наведем, зашто сам уписала баш ову школу. Дружећи се од раног детињства, велики број мојих другара и ја наставили смо школовање у Љигу. Мислим да је то био мој природан пут. Волела бих да истакнем да су животно лекције, са свим својим правичностима и неправдама, те које ћу понети из ове школе, и које су ме после четири године обликовале на неком вишем нивоу. Добре резултате није тешко низати, а у будућности бих волела да будем добар човек.“

Матеја Петровић IV₁ - „Уписао сам школу у Љигу зато што сматрам да је једна од најбољих гимназија. Пружила ми је одлично образовање и припрему за даље школовање. У овој школи сам упознао нове људе, а оно што ми се посебно допало је сложеност мог одељења. Даље школовање ћу да наставим на Електротехничком факултету у Београду.“

Анђела Митровић IV₂ - „Средњу школу у Љигу сам уписала јер сам хтела да након основне школе останем у родном граду. Смер који сам уписала, економски техничар, дао ми је прилику да прикупим довољно знања за даљи живот. У току мог четворогодишњег школовања схватила сам шта значи имати правог друга који је увек уз мене, без обзира на све. Планирам да упишем Економски факултет у Београду јер себе видим као успешног економисту једног дана.“

Милица Јевтић III₂ - „Одувек сам волела да кувам, волим и море. Када сам након основне школе одлучивала који смер ћу да упишем, одлучила сам да то буде смер за кувара зато што мислим да ће он једног дана моћи да споји моје две љубави - море и куварство. Намеравам да једнога дана радим на крузеру, али пре тога желим да упишем вишу школу јер та школа пружа младима и праксу у иностранству. Поред знања које сам стекла у овој средњој школи, научила сам и шта значи право другарство и дружити се.“

МАТУРАНТИ ГИМНАЗИЈА – IV₁

Анђела Степановић: „Систематски уништена од идиота. Хвала Шијану!“

Јована Радивојевић: „Она је и музеј и луна-парк, а ти нити разумеш уметност нити знаш да се играш.“

Јелена Ђорђевић: „Није слобода да радиш све што хоћеш, слобода је да радиш оно што нећеш.“

Ања Јовановић: „Надај се чудима, али се немој ослањати на њих.“

Алекса Лазић: „Само храбро корачај напред, јер твој успех не почива на томе колико пута паднеш, већ на томе колико пута се подигнеш.“

Никола Ненадовић: „Није битно колико си пута у животу пао, већ колико си пута пријавио испит, изашао на њега, и пао.“

Ива Милошевић- „Да би успео, твоја жеља за успехом мора бити већа од твог страха од неуспеха.“

Хелена Благојевић – „Ако ти одлучиш да је сунчано, сунчано је, немају облаци ништа са тим.“

Анријана Мирковић – „Немојте покушавати бити само успешна особа, него и особа од вредности.“

Димитрије Степановић – „Храброст је питање стила у моментима када сте потпуно немоћни.“

Милица Којић – „Буди себи неко на кога си до неба поносна.“

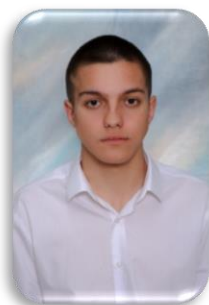
Наташа Брајковић – „Обично ти све дође када се више ни не надаш, када ни не очекујеш, када заборавиш да и икада и желео.“

Милица Илић – „Шта ли те спречи... Речи отете с кљуна птици која лети над облацима, речи испретане на огњишту које тајну ватре и пепела знају. Ништа вам нећу оставити сем речи стихом оковане.“

Вук Митровић – „У животу немате друго полувреме.“

Михаило Гајић – „Али како ћеш ти умрети једном нарцисе, кад немаш мајке? Без мајке се не може волети, без мајке се не може умрети.“

Младен Митровић – „Живите само једном, али ако живите исправно једном је довољно.“

Матеја Петровић – „Децо, водите рачуна о томе како се понашате на југу, нисте у школи.“

Вукашин Каргановић – „Гледајмо на живот као на дечју игру у којој ништа није озбиљно сем поштења.“

Јован Живановић – „Живот је онакав каквим га обликују човекове мисли.“

Невена Андрић – „Човек не може да открије нове океане ако нема храбрости да обалу изгуби из вида.“

Тодор Белошевић – „Права лепота је нешто што напада, савладава, пљачка и коначно уништава.“

Нађа Марковић – „Кроз живот плеши, погреши, слатко се насмеши, јер на крају све се реши.“

Дуња Љубојевић - „Гужва је само у глави.“

Ана Јаковљевић – „Мишљење је најнижи облик људског знања. Не захтева никакву одговорност, никакво разумевање. Највиши облик знања је емпатија јер она захтева од нас да потиснемо свој его и живимо у туђем свету.“

МАТУРАНТИ ЕКОНОМСКИ ТЕХНИЧАР – IV₂

Марко Арсенијевић - Спорт познаје као свој џеп. Увек је спреман за шалу, а нарочито на часу његов хумор долази до изражаја. Не воли да учи, али за позитивну оцену није му проблем да се снађе.

Анђела Маринковић - тиха и повучена, не дружи се са сваким а пријатеље бира пажљиво. Држи се девизе да је боље имати једног правог но сто лажних пријатеља.

Михајило Белошевић - бисер нашег одељења. Увек ради како жели, прича и кад треба и кад не треба, углавном кад не треба - на часу. Константно расправља са неким о нечему, и увек је он у праву.

Владимир Павловић - Школа му није ишла баш нешто добро, ретко је боравио у њој, осим кад баш мора, али је зато увек радо виђен гост на свакој журки. Не воли да слуша друге зато што је, по његовом мишљењу, он увек у праву.

Александра Јовановић - Математику воли, добро је зна тако је сваком од нас макар једном у току нашег школовања била професор. Сналажљива је, бистра је и има доста мана, али ко их нема. Прихватили смо је таквом каква јесте.

Никола Симић - Девојку која поред њега прође одмери од главе до пете. Телефон не испушта из руке, али књиге зато ни да погледа. Математику погледа једном и све зна, а информатику решава док избројиш до два.

Милица Комадина - Крене у школу, али често до ње не стигне јер су дружење, забава, провод на првом месту. Отворена је и увек заљубљена тако да јој заљубљеност не да учи.

Јована Прокић - Оног тренутка када је љубави отворила врата, школи је друга врата затворила. Удаја је сад њена главна прекупација.

Алекса Анимовић - Кад би се у школи оцењивало играње игрица имао би све петице. Одавно је схватио да њега школа не занима, али кад „загустити“ итекако зна да „загреје столицу“.

Катарина Јоксимовић - Сваког јутра је прва у школи. Дружељубива је, весела и прави је друг. Сматра за себе да је одрасла, зрела и да је спремна за битке у животу.

Милица Радојевић - свако јутро скоцкана од главе до пете спремна је за свађу. Српски језик, учила или не учила, исто јој дође, од тројке никако да се макне, али зато из енглеској језика оцена јој у дневнику блиста.

Анђела Ристивојевић - тврдогавост је њена мана главна. Одлучност и реалност њена су имена, такве личности нигде нема. Одлично познавање енглеског језика она има, али зато је не питај колико улица Венеција има. У праву је она стално, зато увек климај главом.

Катарина Ракић - Много изостанака она има, оцене јој нису главна брига. Битно је само прећи разред некако...

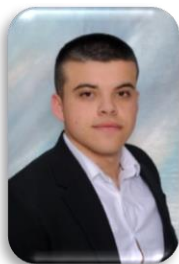
Тамара Обрадовић - једна је од ретких ученика нашег одељења која се није задовољавала само прелазним оценама. Учила јесте, али увек би јој мало зафалило за одличан успех.

Марко Максимовић - Након првог разреда је схватио да га школа уопште не интересује, а оцене још мање. Прелазна оцену ми је сасвим довољна, а до ње без проблема лако и брзо стиже. Предавање наставника није његова сфера интересовања, тако да на часовим дрема кад год може.

Анђела Митровић - Незаинтересованост већине ученика у одељењу за школу, на њу није деловала. Знала је да су јој за Економски факултет потребне добре оцене, зато је и увек била спремна за одговарање.

Александар Милинковић - Упркос својој неозбиљности за оцене у школи, они који га познају кажу да није неодговоран и у другим сферама свог живота.

Александар Павловић - Увек мудро ћути и посматра ситуацију око себе. У расправе не улази. За оцену се забрине тек када постане „критична”.

МАТУРАНТИ КУВАР/КОНОБАР – III₂

Сара Тупајић - „Када паднеш на дно, никада не посустај, дигни се на сам врх и свима докажи да можеш то.” После средње школе планира да настави школовање у области куварства, а можда упише у учитељско-васпитачку школу.

Дејан Томић - Најбољи је голман наше школе. Брани неодбрањиво. Ван терена тих и повучен, будући конобар у коме куца спортско срце.

Јован Прокић - Ћутљив, али духовит. У шали воли да каже да ће бити кувар, али и да је кафана део животног искуства који ће стицати.

Милан Алексић - Воли филмове, серије, музику. Радиће као кувар. Упоран је, издржљив и каже да никада не посустаје.

Јасна Ђорђевић – „Човек ни сам није свестан колико живи у прошлости, у садашњости се поново рађа, а будућност ће све то памтити.“ Најпре је желела да буде фризер, али је постао добар кувар од ње, па сад своју љубав према улепшавању може увежбати на својим другарицама, а куварство ће бити животно опредељење.

Стефан Трмчић - Сматра да је најпознатија личност у школи. Репер је и воли музику. Обожава шопинг и увек има упечатљиву фризуру.

Катарина Ђурђић - Воли фудбал и тренирала га је као мала. Сматра да то ни у ком случају није само мушки спорт и да девојке могу бити и бољи фудбалери. Опушта се уз музику. Воли баладе.

Катарина Нешић – „Немој се ничему чудити, стварност има два лица, људи такође.” Увек је весела и насмејана. Воли своје будуће занимање, а воли и да учи и усавршава се.

Јован Резић - Сматра да је у животу најбитнија воља. Не воли кад је неко љењ и нема воље да ради.

Ивана Ивковић - „Знате ли да живот стварно почне када схватите да је исувише кратак да би га живели по туђим стандардима.” Одличан је ђак и добра је другарица. Помаже свима, како у учењу тако и у саветима за живот.

Данијел Димић - Тренира фудбал. После школе увек се дохвати неког посла. Жели да буде кувар који ће обићи свет, кувати на броду, у луксузним хотелима...

Петар Веселиновић - „Спорт је живот, и живот је спорт.” Конобар по образовању, али би по занимању најрадије био професионални фудбалер.

Урош Ракић - „Ради оно што волиш и воли оно што радиш”. Верује да вредан и упоран човек све постиже. Обожава рецитовање. Поред позива који је одабрао размишља и о војном позиву.

Мина Мијаиловић

Алекса Марковић

Андреј Сунајко - Навија за Партизан и обожава спорт. Радан и вредан будући кувар, који користи сваку прилику да се усаврши у свом послу.

Никола Драшкић - Будући конобар. Замишља себе као запосленог у неком добром ресторану. Већ размишља и о пензији и каже да тада ништа неће радити, само чувати унуке.

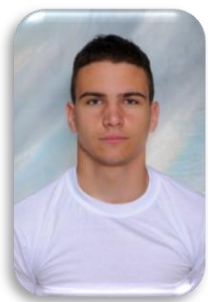
Урош Станисављевић - Зацртао је себи да до 25. године заради први милион. Сматра да просечност није за њега и увек жели више. Некада је био амбициозан фудбалер, сада је конобар који има сасвим другачије планове.

Милица Јевтић - „Никада не одустајте од својих циљева.” Будите стрпљиви чекајући остварење, јер за све праве ствари потребно је време. “Одличан је ученик. Студираће гастрономију.

Виктор Бошковић

Ненад Радовановић

Ана Илић - За њу би могла да важи она чувена :„Куварице, мање збори да ти ручак не загори.” Али наша Ана одлично савладала симултаност ове две радње. Прича и кува и ништа не загори нити остане да се не каже.

НАШИ ДОКТОРИ НАУКА

У два ранија броја часописа Каплари представљени су доктори наука, њих 21, који су били ученици наше школе. Истраживањима је утврђено да их има, за сада, 31. Сви ће бити заступљени детаљнијим биографијама у монографији Школе која је у припреми. /Истраживала Мира Којић, библиотекарка, некадашња ученица и професорка школе/

ДР ДУШИЦА СТОЈАНОВИЋ

Рођена је у Бору 9. маја 1964. године. Основну и средњу школу завршила је у Љигу. Дипломирала је на Технолошко-металуршком факултету 1991. године, где је убрзо почела да ради као сарадник-приправник. На матичном факултету магистрала је 1999. године, од када је ангажована у извођењу вежби из више предмета. Докторску дисертацију под називом „Динамичко-механичка и термичка својства термопластичних композита ојачаних наночестицама силицијум-диоксида“ одбранила је 2009. године, са просечном оценом 10. Звање научни сарадник стакла је 2010, а звање виши научни сарадник 2016. године. Душица Стојановић је у звању научног саветника од 24. фебруара 2021. године. Извештај комисије која је вредновала њен научно-истраживачки рад и остварене резултате у педагошком раду, написан је на 99 страна.

На Технолошко-металуршком факултету, Катедра за конструкционе и специјалне материјале, ради са студентима основних, мастер и докторских студија.

ДР МИЛЕНА ВАСИЉЕВИЋ

Рођена је у Љигу 2. марта 1972. године. Школске 1989/90. године, у нашој школи била је ђак генерације, уз Вукову диплому.

На Медицинском факултету у Београду дипломирала је 1998. године. На Институту за мајку и дете „Др Вукан Чупић“ завршила је општи лекарски стаж и специјализацију из педијатрије. Са само 31 годином, била је најмлађи специјалиста у својој генерацији, а са 33 године и магистар медицинских наука.

Године 2015. почела је да ради на Институту за неонатологију у Београду, бавећи се привремено рођеном децом и науком, а 2017. стиче докторат из неонатологије са дисертацијом „Значај одређивања ехокардиографских и биохемијских параметара срчане дисфункције код новорођенчади са перинаталном асфиксијом“. Данас ради на Институту за мајку и дете у Београду.

Године 2021, поводом Дана општине Љиг, добила је највише општинско признање, Плакету „Ђак каплар“, за велики труд који улаже у лечење деце, како из наше општине, тако и целе Србије.

ДР НЕНАД ФИЛИПОВИЋ

Рођен је 1987. године у Горњем Милановцу. У нашој школи матурирао је 2006. на општем смеру гимназије. Основне студије на Филозофском факултету у Београду завршио је 2010, а мастер две године касније. Докторске студије уписао је 2012. године. У периоду од 2014. до 2019, био је ангажован на Филозофском факултету као сарадник у настави на предметима: Историја филозофије, Средњовековна филозофија, Рана модерна филозофија, Теорија рационалног избора и Кантова филозофија.

Учесник је више међународних симпозијума и конференција, а похађао је већи број међународних летњих школа и курсева. Докторску дисертацију под називом „Противчињеничке вероватноће“ одбранио је 2019. године и постао први некадашњи ученик наше школе који је доктор филозофских наука.

Од 2019. године ради на Институту за филозофију као научни сарадник.

ДР ДЕЈАН МЛАДЕНОВИЋ

Дејан Младеновић, професор наше школе, рођен је 6. јуна 1976. године у Љигу. После завршене Гимназије у Љигу (1995), уписао је Војнотехничку академију, на којој је петогодишње студије окончао у року и стекао звање дипломирани економиста – мастер. Докторску дисертацију „Ефекти ЦЕФТА, ССП-а и СТО на промене у обиму и структури трговине пољопривредним производима Србије“, на Геокономском факултету Универзитета Мегатренд, одбранио је 24. јула 2020. године.

Прво Дејаново радно место било је у „Граниту“. Од септембра 2001. године ради у нашој школи као професор економске групе предмета. Са својим ученицима учествовао је на више републичких такмичења из области трговине, туризма и угоститељства.

Аутор је десетак научних и стручних радова и учесник више научних конференција.

Предавач је ван радног односа на Високој пословној школи струковних студија „Професор др Радомир Бојковић“ из Крушевца.

ДР ФИЛИП ВЛАХОВИЋ

Рођен је 20. јуна 1989. године у Лазаревцу. После завршене гимназије општег смера у нашој школи 2008. године, уписао је Хемијски факултет Универзитета у Београду, на ком је основне академске студије завршио 2012, а мастер 2013. године. Докторске студије је уписао исте године, а будући да су два члана комисије била са иностраних универзитета (University of Girona, University of Groningen), докторску дисертацију написао је и одбранио на енглеском језику. Назив дисертације: Density functional theory for studying electronic states of aqua- and oxo- first row transition metal complexes (Теорија функционалне густине у проучавању електронских стања аква и оксо-комплекса прве серије прелазних метала), датум одбране 17. август 2020. године.

Што се тиче кретања у служби, најпре је био истраживач-приправник, потом истраживач-сарадник у Иновационом центру Хемијског факултета и на матичном факултету, а од 2020. године научни сарадник.

Филип данас ради на Институту за хемију, технологију и металургију, од националног значаја за Републику Србију. У Центру за хемију је научни сарадник.

ДР МАРИНА ХОВЈЕЦКИ

Марина Ховјецки (девојачко Јосиповић) рођена је 26. јула 1988. године у Горњем Милановцу. У нашој школи завршила је гимназију, општи смер 2007. године.

На Пољопривредном факултету у Београду дипломирала је 2011. са оценом 10 на дипломском раду на тему „Прерада млека у аутохтоне производе на подручју Љига“. Тиме је стекла звање дипломираног инжењера технологије. Мастер студије завршила је школске 2011/12. године са општим успехом 9,86. Мастер рад са темом „Ток зрења аутохтоног сира у саламури са подручја Љига“ одбранила је на Одељењу за технологију млека са оценом 10.

Докторску дисертацију под насловом „Утицај одабраних фактора на ток киселе и сирисне коагулације козјег млека и квалитет јогурта и сирева“ одбранила је 1. јуна 2021. године. Запослена је на Пољопривредном факултету Универзитета у Београду као научни сарадник, Катедра за технологију анималних производа.

ДР МИЛАН ПЕТРОВИЋ

Милан Петровић рођен је 10. маја 1988. године у Горњем Милановцу. Основну школу и гимназију општи смер, завршио је у Љигу. На Машинском факултету Универзитета у Београду, основне академске студије је завршио 2010, а мастер 2012. године на Катедри за термоенергетику. Докторске студије је уписао исте године на матичном факултету и положио све испите са просечном оценом 10. Још од 2012. године ангажован је у настави на Машинском факултету на више предмета и као истраживач сарадник. Докторску дисертацију „Динамика испаравања у великим запреминама течности изложеним великим специфичним топлотним протоцима у генераторима паре“ одбранио је 28. септембра 2021. године.

Миладин и Љиљана Петровић из Бабајића, могу бити веома поносни на своју децу. Обоје су доктори наука. Милица, рођена 1986, од прошле године је ванредни професор на Машинском факултету, Милан је 2021. године изабран у звање научни сарадник на истом факултету.

ДАНИЈЕЛА НИКОЛИЋ ЂОРЂЕВИЋ

Рођена је 18. октобра 1976. године у Љигу, где је завршила основну школу и гимназију општег смера. Филолошки факултет Универзитета у Београду, студије Српске књижевности и језика завршила је 2006. године са просечном оценом 9,22. За дипломски рад, „Однос приповедача и ликова у Кући на осами Иве Андрића”, одбрањен код професора др Новице Петковића, добила је награду из Фонда „Радмила Поповић”, за најбољи дипломски рад из предмета Српска књижевност XX века. Мастер студије на Филолошком факултету у Београду уписала је и завршила 2008. године са просечном оценом 9,83 одбравивши мастер рад „Специфичности и потенцијали Кишове књиге Складиште” код професора др Јована Делића. На истом факултету уписала је докторске студије 2013. године и завршила испитне обавезе 2016. године са просечном оценом 10. Докторску дисертацију „Генеза романа Проклета авлија Иве Андрића“ одбранила је 29. септембра 2022. године.

Од 2001. године предаје српски језик и књижевност у основној школи у Љигу. Тренутно живи у граду Аликанте у Шпанији.

ДР АЊЕЛА РАДИСАВЉЕВИЋ

Рођена је 29. јула 1985. године у Ваљево. У нашој школи матурирала је 2004. године.

Дипломирала је на Технолошко-металуршком факултету, на одсеку за Фармацеутско инжењерство, оцена на дипломском раду 10. На докторским студијама, смер Инжењерство материјала, просечна оцена свих положених испита је 9,75. Докторску дисертацију „Процесирање и карактеризација полимерних нановлакна са антимикуробним ефектом на превенцију инфекција изазваних катетеризацијом уринарног тракта“ одбранила је 29. септембра 2022. на матичном факултетуса оценом 10, пред петочланом комисијом у којој је била и др Душица Стојановић, научни саветник, такође некадашња ученица наше школе.

Ањела Радисављевић, запослена је у Иновационом центру ТМФ у звању научни сарадник. Члан је Друштва за истраживање материјала Србије.

ДР СТЕФАН ДЕНДА

Рођен је 26.10.1990. године у Лазаревцу. Основну школу завршио је у родном месту, а средњу школу у Љигу. Основне студије на Географском факултету Универзитета у Београду – смер туризмологија, уписао је школске 2009/2010. године. Дипломирао је 2013. године са просечном оценом 9,92. Исте године уписао је мастер студије, смер туризмологија, које је завршио 2014. године са просечном оценом 10 и одбраном мастер рада под називом „Туризмолошки приказ Сокобање“. Школске 2014/2015. године уписује докторске студије геонаука на истом факултету. Положио је све испите превиђене наставним планом и програмом са просечном оценом 10 и стекао право на пријаву теме.

У септембру 2022. одбранио је докторску дисертацију „Утицај туризма на ставове становништва о квалитету живота на Златибору“. Од фебруара 2023, др Стефан Денда има звање научног сарадника, Географски институт „Јован Цвијић“ САНУ, Београд.

ТАКМИЧЕЊА

ПОСЛОВНИ ИЗАЗОВ ЈУГОЗАПАДНЕ СРБИЈЕ - ЧАЧАК

Такмичење „Пословни изазов“ је покренуто са намером да подстакне средњошколце да употребе своје вештине на иновативан начин како би унапредили свој предузетнички дух и повећали своје могућности за запошљавање. У току школске године на шест регионалних Пословних изазова (у Чачку, Лесковцу, Зајечару, Крагујевцу, Новом Саду и Београду) учествује више од 600 ученика из 90 општина у Србији у којима се спроводе образовни програми Достигнућа младих из области предузетништва и финансијске писмености. На такмичењу су учествовале четири ученице наше школе: Анита Павловић, Невена Јочевић, Ивана Радовановић и Милица Михајиловић. У екипи која је освојила треће место учествовала је наша Милица Михајиловић.

Такмичење је окупило више од 100 ученика из 26 средњих школа из југозападне Србије, и то из: Ариља, Бајине Баште, Чачка, Чајетине, Горњег Милановца, Гуче, Ивањице, Краљева, Крупња, Љига, Мионице, Новог Пазара, Пожеге, Пријепоља, Рашке, Ужица, Ваљева и Врњачке Бање. Петочлани тимови састављени од ученика из различитих школа добили су задатак да осмисле производ или услугу који ће помоћи младим људима да одрже пажњу. Уз помоћ пословних ментора креирали су бизнис планове за своје идеје које су на крају дана у троминутној презентацији представили члановима жирија и публици. Прво место освојио је тим који је представио идеју о отварању простора у коме би био обезбеђен простор за читање и учење а служили би се напици од гинка оји побољшавају концентрацију.

Друго место освојио је тим који је презентовао идеју о производњи емitera електроимпулса преко електрода са пумпицама ради стимулације мозга електричним таласима за побољшање и одржавање пажње.

Треће место однео је тим чија је идеја била израда апликације која одржава концентрацију ученика скенирајући садржај и издвајајући најбитније делове кроз занимљиве садржаје и корисне квизове.

Такмичење је реализовала организација Достигнућа младих у Србији уз финансијску подршку Америчке агенције за међународни развој (USAID), NCR Фондације, UniCredit банке, компаније Carmeuse и Универзитета Metropolitan.

САОБРАЋАЈНА ОЛИМПИЈАДА

Ученици наше школе су учествовали у пројекту Саобраћајна олимпијада, коју је реализовала Агенција за безбедност саобраћаја Републике Србије. Тема пројекта је безбедност младих у саобраћају.

Пројекат се састоји из едукативног предавања, након чега су тестирани сви ученици завршних разреда. Након овог дела реализованог у нашој школи, изабрана је екипа од 4 ученика која су представљала школу у следећој фази такмичења. Финална олимпијада је одржана 23.12.2022.године у Ваљеву. Такмичиле су се екипе Ваљева, Уба, Осечине, Лајковца, Мионице и Љига. Наши такмичари: Никола Ненадовић, Ања Јовановић, Мина Мијаиловић и Јован Прокић су успешно представили нашу школу.

Циљ овог такмичења, у коме су се средњошколци надметали у знању из саобраћаја, је да се деца науче правилном понашању у саобраћају и пре него што седну за волан.

УСПЕСИ НА ОКРУЖНИМ СПОРТСКИМ ТАКМИЧЕЊИМА

На Окружном такмичењу ученика средњих школа у пливању, одржаном у Ваљеву, ученик првог разреда наше школе, Теодор Симић, освојио је треће место, у дисциплини краул. Ученице наше школе биле су учесници Окружног такмичења средњих школа у одбојци, које је одржано у Ваљеву. На турниру, наше ученице освојиле су треће место. Екипа је играла у саставу: Анђела Ристивојевић, Нађа Марковић, Ана Јаковљевић, Ања Јовановић, Милица Паприка, Ирена Мијаиловић, Андријана Нерић, Милица Радисављевић, Мина Марковић. Ученицама и професору Ивану Радисављевићу честитамо на учешћу и постигнутом успеху. На Окружном првенству ученика средњих школа у атлетици, у дисциплини бацање кугле, наш ученик Илија Даниловић освојио је друго место. Илија је ученик трећег разреда образовног профила економски техничар. Ученик и његов ментор, професор Иван Радисављевић, остварили су запажен резултат у конкуренцији ученика других средњих школа у Ваљеву.

У КОРАК СА ВРЕМЕНОМ

На такмичењу под називом „MODERN BUSINESS CHALLENGE“, у организацији Високе школе модерног бизниса из Београда, ученици наше школе Јелена Ђорђевић, Димитрије Степановић, Анђела Митровић, Никола Ненадовић и Тамара Обрадовић пласирали су се у финале овог такмичења.

Од 30 школа, које су учествовале, ученици наше школе били су међу осам најбољих екипа.

НАШИ РЕЦИТАТОРИ

Наша Ива Гошњић друга у Округу у рецитовању

У Културном центру у Мионици, данас, 24. априла, одржана је Окружна смотра рецитатора "Песнице народа мог". Наша школа имала је две представнице, Иву Гошњић, ученицу III₅ и Милицу Михајловић, I₅, обе гимназијалке. Ива, још од нижег школског узраста постиже сјајне резултате у рецитовању, а ове године нас је обрадовала другим местом међу средњошколцима, казујући песму Жака Превера "Куда идем, где долазим". Прво место припало је Софији Ненадовић, ученици Ваљевске гимназије.

И наступ Милице Михајловић је био одличан. Честитке Иви и Милице на достојном представљању школе, као и њиховом ментору, проф. Драгани Лазић!

Заинтересована сам за мали свет - Витомирка Требовац

заинтересована сам
за мали свет
на ободима града
у изумирању
има кућа на ћошку
и масном фарбом пише
бифе
заинтересована сам
за мали свет
који седи у том бифеу
или на следећем ћошку
испред продавнице
не могу више да поднесем
велики свет око себе
пласичне аутомобиле
превише одеће
превише забаве
људе који се баве собом

заинтересована сам
за мали свет
у ком се зна
шта је човек штаје мућак
а важне ствари се пишу
оловком у свеску
и заокружују на календару
заинтересована сам дакле
за мали свет
са малим људима
јутру у подневу у пропадању
на крају
прави живот осетим
само ту
у малом свету

Куда идем, одакле долазим? - Жак Превр

Куда идем, одакле долазим
И зашто сам тако покисла,
Јер видите, а то се види јасно
Киша пада.
Киша, да то је киша.
И ја идем по њој, а затим,
А затим, то је све.
Идите и ви својим путем,
Као што ја идем својим.
Из личног задовољства
Ја гацам по блату.
Киша, она ми изазива смех,
Јер ја се на све смејем, на све,
на све.
А, вама лако могу потећи сузе
Боље да се вратите својој
кући
И плачете над самим собом,
Али мене оставите,
Оставите, оставите, оставите.
Не желим ни глас ваш да
чујем.
Ох, идите својим путем
Као што ја идем својим.

Једног човека кога сам волеле
Ви сте убили,
Премлатили, изгазили,
Довршили.
Видела сам његову крв
Како тече обилно.
Обилно.

Идите својим путем
Као што ја идем својим.
Човек кога сам волела
Мртав је, са главом у блату.
Ох, што вас могу мрзети,
Лудачки... лудачки... лудачки...
А ви се разнежујете нада мнош,
И сувише сте добри према мени,
Много сте добри, верујте ми.

Ви сте добри...добри као што је
Пацоловац добар за пацове...
Али једнога дана...тај дан ће доћи
Када ће вас пацов ујести...
Идите својим путем
Људи добри... људи честити.

Радови ученика на тему Колубарска битка

ПУТОВАЊА

ЕКСКУРЗИЈА ДРУГОГ РАЗРЕДА

Ученици другог разреда ове школске године били су на екскурзији која је имала следећу релацију:

Љиг - Палић – Суботица – Бечеј - Сремски Карловци - Нови Сад – Љиг

Дана 12. априла у 7 сати ујутру нас 37 са разредним старешинама је кренуло у још једну школску авантуру. Прво наше одредиште био је Палић. Уживали смо у шетњи зоолошким вртом, за многе најлешим вртом у земљи. То није класичан зоолошки врт јер у њему расте преко 270 врста дрвећа и жбуња од којих су многе ретке и егзотичне врсте. Након пријатно проведеног времена у шетњи крај Палићког језера кренули смо у Суботицу. Пажљиво смо посматрали прелепу архитектуру овога града и дивили се умешности неимара. Обишли смо Градску кућу, зграде библиотеке, Народног позоришта и синагогу.

Други дан наше авантуре започели смо обиласком дворца Дунђерских у Кулпину. Док смо се шетали имањем причали смо о Ленки и Лази Костићу, њиховој вечној љубави и присећали се најлепших љубавних стихова из наше поезије које је Лаза посветио Ленки. У саставу овог дворца налази се велико имање и изложба старих пољопривредних машина. Један од експоната који нам се посебно допао био је први југословенски трактор-последњи сачувани примерак. У Сремским Карловцима

смо евоцирали сцене из филма „Лајање на звезде” који је овде сниман. Обилазећи Карловачку гимназију у њену унутрашњост одлутали смо у 18. век и пратили причу о развоју прве српске гимназије, од мушке, преко мешовите... Сада је то специјализована филолошка гимназија у коју долазе ђаци надарени за језике из свих крајева Србије. У богатој библиотеци видели смо и једну од реплика „Мирослављевог јевађеља”, најстаријег ћириличног споменика. Преко пута Гимназије налази се Богословија која има своју богату историју и од великог је значаја за српски народ. У Новом Саду наше прво одредиште била је Петроварадинска тврђава. Она је увек изазов. Али вреди када се попнемо и погледамо испод себе сву ону лепоту. Након тога уживали смо у шетњи у пешачкој зони у Новом Саду док смо разгледали занимљиву архитектуру и споменике.

Сваки део наше екскурзије био је испуњен нашим добрим расположењем, шалама. Било је и занимљивих доживљаја, које ћемо у будућности препичавати као анегдоте са нашег првог заједничког путовања.

ЕКСКУРЗИЈА ТРЕЋЕГ РАЗРЕДА

Било је хладно и кишно априлско јутро када смо кренули на екскурзију. Иако нас је лоше време пратило до Вишеграда, у Требињу смо били дочекани пријатним медитеранским ваздухом и суначаним зрацима.

Мислим да ће ми тренуци нашег доласка у Требиње заувек остати урезани у сећању. Из аутобуса се пружа диван поглед на планину Леотар, која окружује Требиње као нека велика сива капија. Сада разумем и зашто се Требиње зове „град Сунца”, јер од тренутка када смо стигли и наредна два дана која смо ту провели све је било у знаку пролећа. Шетња кроз Дучићев парк, мени једном од најлепших, довела нас је до споменика погинулим борцима

у ратовима за ослобођење и до велике и очаравајуће Саборне цркве вазнесења Господњег. Током шетње нас је пратио благи поветарац који нам је донео пријатно освежење од јаких сунчевих зрака. Уске улице у Старом граду су биле посебне, свака на свој начин. Куће које су се налазиле око Султан Ахмедове џамије биле су изграђене у каменом стилу који подсећа на медитеранске градове. Наши верни пратиоци биле су и мачке које су нам прилазиле уколико би осетиле да имамао храну код себе. Са вијугавог пута који води ка узвишењу Црквине пружа се диван поглед на град испод. Величанствен поглед употпуњује река Требишњица која тече испод два чврста моста-Асланагића моста и Каменог моста. Херцеговачка Грачаница, иако мања од Косовске, са свог амфитеатра, пружа посетиоцима величанствен поглед на Требиње и планину Леотар. Док смо слушали причу кустоса о томе како је овај

манастир изграђен, почела је да пада киша. То нам је био показатељ да је Требиње као било који други град, када је у питању клима. Након тога смо посетили манастир Тврдош који својом богатом историјом одаје посетиоцима утисак сигурности. Један неочекиван гест, који је уједно постао моје омиљени део посете, јесу ускршња јаја која смо добили на поклон. Гостопримство и љубазност која се осети код свих Требињана су оно што овај град чини посебним.

Разноврсност знаменитости, љубазност и топлина Требињаца је учинила да Требиње постане мој омиљени град.

Марија Степановић, 34

МАТУРСКА ЕКСКУРЗИЈА

Налазимо се при самом крају ове наше незаборавне и непоновљиве четворогодишње путоловине. Штошта смо пребродили заједно, небројено незгодних ситуација смо превазишли као тим, безброј похода смо освојили и мноштво битака удруженим снагама извојевали. Круну нашег заједничког путовања чини наша матурска екскурзија, која је била лоцирана у Италији, са свим њеним пропратним садржајима који су неизоставни део сваке ђачке екскурзије.

Једанаести април је датум који смо сви месецима нестрпљиво ишчекивали. Спаковали смо кофере, а у души смо понели најбитније ствари: ентузијазам да се упустимо у нека нова познанства, жељу да истражимо уникатне, за нас неоткривене пејзаже, оптимизам да ћемо продрети у темеље нове културе и традиције.

Дуг пут, умор, неиспаваност, нестали су оног тренутка када смо ушли у градић Лидо ди Јесоло, на самој обали Јадранског мора. Већ током вечери уживали смо у шетњи пространим улицама и на обали мора. Песковита плажа није нам изневерила очекивања. Кристално чисто небо било је обасјано месечином, а над нашим главама звезде су светлеле неким чудним, досад невиђеним сјајем. Шум морских таласа и опојни мирис соли смирили су нас, успорили откуцаје срца. Благи поветарац који је миловао наша лица и крици галебова на хоризонту донели су нам ново јутро.

Венеција - град на води, град мостова и гондола, романтике и нежности. У самом центру налази се трг Piazza San Marco, духовни и културни центар Венеције. Знатижељно смо пратили путоказе жељни да што више одредница посетимо, осетимо њихове чари и дух. Сваким кораком смо осетили аутентичност, специфичност и оригиналност овог места у чијем се ваздуху и даље осећао дух Млетачке републике.

Тихе и поспане улице Монте Катинија смо заменили бучним и прометним улицама Пизе. Свакоме је прва асоцијација на овај град Криви торањ, са својим несвакидашњим архитектонским подухватом који га је и прославио. На истом месту, Piazza dei Miracoli, налази се и Катедрала са баптистеријумом, која је позната по легенди по којој је Галилео Галилеј засновао своју теорију о кретању клатна, посматрајући лустер који је висио са свода главног брода катедрале. Незоставне фотографије затвориле су албум успомена са овога места, а даље смо се упутили ка Фиренци, лепотици Тоскане. Сама помисао да се шетамо улицама којима су некада ходале војводе из породица Медичи и Лорена у којима се и даље осећа дух Дантеа, Микеланђела, Леонарда да Винчија, чини да се осећамо привилеговано што смо у могућности да газимо исти камен као и они.

Романтична Верона. Закорачивши у њу осетили смо љубавну чаролију Ромеа и Јулије. С пуно узбуђења стигли смо и до главне атракције, Јулијиног балкона са ког су се Ромео Монтеки и Јулија Капулети заклињали на вечну љубав. Дотакли смо Јулијину бронзану статуу с вером да ће нам донети вечну срећу и љубав.

Последња дестинација на нашем путовању био је град који је нераскидиво повезан са српском историјом. Посматрајући Цркву Светог Спиридона и шетајући Великим каналом слушали смо легенде о нашим племенитим сународницима из прошлости, о њиховој великодушности и доброти.

Ово наше последње заједничко путовање дало нам је нову снагу ума, бољу перцепцију на свет. Дошавши својим домовима и вративши се монотonoј свакодневици потврдили смо давно изговорене речи „Путовања вас прво оставе без речи, а онда вас претворе у приповедача.”

Неда Јанковић, 41

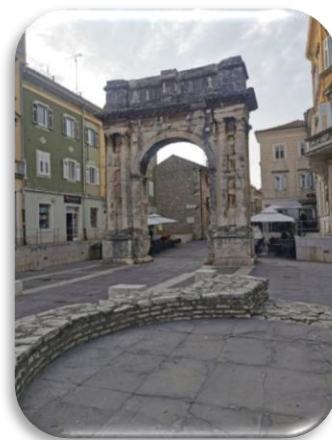

Михољско лето несебично је грејало и пратило петнаестак чланова нашег удружења. Радост, смех и одушевљење лепотом и гостопримством Истрана све нас је обузело. Расположени и добро потковани водичи Ирена, Синиша и Силвија, радо су делили своју љубав и знање о својим градовима са нама. **Ријека**, на Рјечини, својеврсни Rio Grande за мештане, „град који тече“, био је европска престоница културе 2020. године. У бившој шећерани, која је сада музеј, видели смо ране радове браће Климт, посетили Трсат, Коси торањ, Катедралу, Принципиј где су остаци римске *Alrium Iulia*, Казалиште... а ријечка поштапалица Шта да? освојила нас је напречац. Монденска Опатија, својевремено приморско зимовалиште и лечилиште аустријске аристократије, сачувала је своју углађеност. Прелепе виле, међу којима се истиче вила Анђолина коју је подигао ријечки патрициј Скарпа и који је засадио егзотична стабла секвоје, чемпреса, магнолија, пинија, кедрова, даје посебну драж Опатији. Ту је и парк Светог Јакова, раскошни хотел Кварнер, Девојка са галебом или „опатијска нимфа“, дело вајара Звонка Цара, препознатљив је симбол града. Ту је одседао аустро-угарски цар Фрања Јосип, неколико нобеловаца, па и наш Андрић, Џејмс Џојс, Сјенкјевич, Чехов, а плесачица Исидора Данкан је записала да је инспирацију за своје треперење руку пронашла проматрајући лишће опатијских палми. Следећег дана одлазимо бродом до Бриона, националног парка. Много је културно-историјских остатака (римски ладањски дворца из првог и другог века и римске терме, Венерин храм, византијски каструм, базилика Св. Марије из петог века... Ту су луксузни хотели, игралишта за голф, тенис, бициклическе стазе; острва су насељена бираном дивљачи (срне, јелени, зечеви, фазани, патке). Велики Брион смо обили туристичким возићем, посетили сафари парк и Титов музеј. Бриони су били омиљена летња резиденција Титова. Брионе зову „рајем на земљи“.

Пула. Права историја града почиње са Римљанима (177.п.н.е.). На захтев Августове ћерке Јулије подигнуте су велике класичне грађевине од којих је неколико преживело до данас. Римљани су такође изградили водовод и канализацију. Утврдили су град бедемом с десет врата од којих су нека још очувана: Славолук Сергијеваца, Херкулова врата и Двојна врата. Пулска арена је најсачуванији споменик античког градитељства. По величини заузима шесто место на свету (могао је примити 23.000 гледалаца). Стоји раме уз раме са римским Колосеумом, Ареном у Верони, амфитеатрима у Помпеји, Нимесу и Арлесу у Француској. Данас је Пула позната по благој клими, мирном мору и нетакнутој природи. Трећи дан смо најпре посетили парк скулптура Душана Џамоње (1928-2009), уметника светског гласа. Врсарски дом Душана Џамоње је замишљем и реализован као уметников летњиковац у чијем се склопу налази кућа, радни кабинет, атеље, приватна галерија и радионица. Обухвата 30.000 m² (парк је на 24000 m²). Занимљиво је да је Џамоња, за време уточишта у Љигу 1942, у свом „природном атељеу“ испод храста, од глине направио прву скулптуру – измишљену главу српског сељака са брковима. Дакле, прва скулптура великог и признатог вајара, настала је у нашем Љигу! Настављамо пут ка Ровињу и Поречу, познатим летовалиштима Истарске жупаније.

Шармантни приморски градић **Ровињ** окружен је каменим улицама и шареним зградама. Био је у шездесетим, седамдесетим и осамдесетим годинама 20. века стедиште многих Београђана, посебно глумаца, писаца и сликара (Михиз, А. Исаковић, Мића Поповић, Оља Ивањицки, Милан Циле Маринковић...).

И **Пореч** поседује неодољиви шарм. Стари је град сачувао распоред улица староримског каструма (утврђени град, тврђава). Посебно нас је импресионирала Еуфразијева базилика, настала у 6. веку у време бискупа Еуфразија и цара Јустинијана Првог, а од 1997. УНЕСКО ју је уврстио у светску културну баштину. Заједнички утисак је био да смо се осећали добродошлицама у Истру, да смо се боље разумели и повезали јер заиста „Путовања враћају снагу и љубав у ваш живот!“ (Руми, персијски песник)

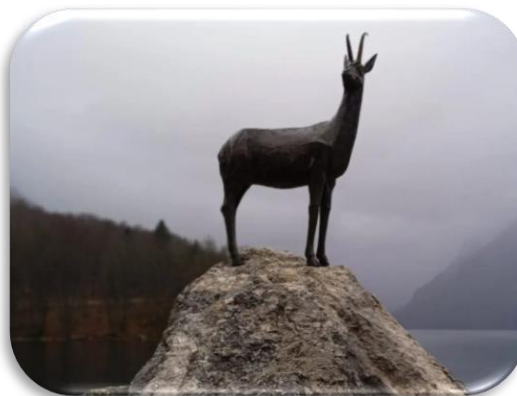

ПРОСВЕТАРИ ПУТУЈУ...

ДРАГУЉИ СЛОВЕНИЈЕ

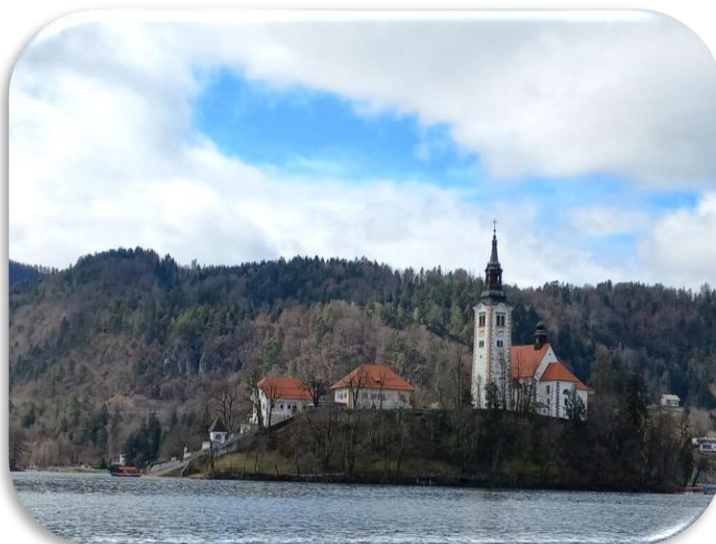
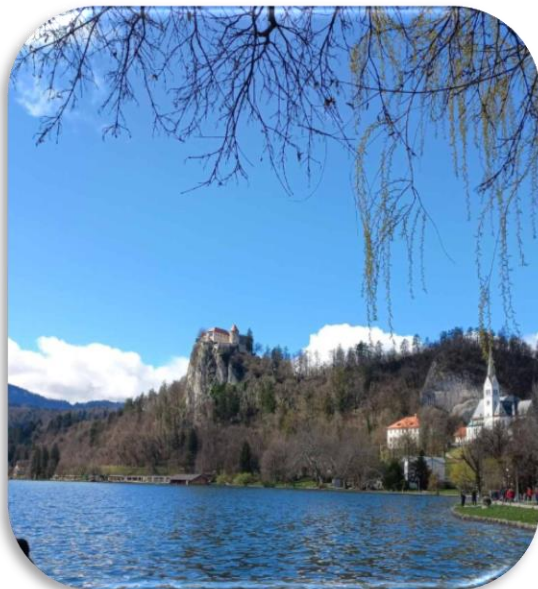
Бохињ.

Највеће природно језеро Словеније у срцу Јулијских Алпа. Ми у Словенији имамо једну изреку: „Када сте у Бохињу, обично касните дан или два за светом“, каже Грега Силц, водич излета у овом делу Словеније. Међутим, 1906, у последњим данима Аустроугарске империје, направљени су тунели кроз планине, железничка пруга, а Бохињ је ипак остао одсечен. Чак и данас је ова регија повезана с прошлошћу и споријим темпом живота. У засеоку Рибчев Лаз налази се црква Св. Јована Крститеља. Саграђена је пре 15. века и нико не зна значење унутрашње фреске која приказује белог ђавола који седи на Каиновом рамену и анђела са вампирским очњацима. Испред црквеног олтара се налази Златорог, митско створење за које се верује да штити гребене око језера. Недалеко од цркве се налази Тавољи мост, који се наслања на клисуру. Према легенди, ђаво га је саградио у замену за душу која прва пређе мост; међутим мудри сељани су га преварили, пустивши пса да први прође. Агата Кристи је често долазила на Бохињско језеро, али радња ниједне њене приче се не одвија на овом месту. Како је чувена књижевница рекла, Бохињ је превише леп за убиство. Забележено је да је и Жан Пол Сартр био чест гост у овом делу Словеније. Бохињ нас је дочекао с маглом и кишом, бабиним јарчевима и снегом, творећи утисак атмосфере романа Агате Кристи.

Блед.

Бледско језеро је ледничко-тектонског порекла и проточно је, вода речицом Језерницом истиче из језера у Саву Бохињку, а она заједно са Савом Долињком постаје „наша“ Сава. По легенди, језеро је творевина старословенске богиње Живе која је на његове обале населила виле и вилењаке. Баш они, ваљда, донеше нам сунцем обојен дан на Бледу!

Још је једна легенда везана за острво, тачније за цркву посвећену Девици Марији и „звоно жеља“. У жалости за мужем, којег су убили разбојници, његова удовица је у ливење звона за малу капелу на острву утрошила све своје благо. Верује се да ће оном ко зазвони тим звоном у част Девеце Марије бити испуњена жеља. И ми смо поверовали! Верује се и да ће срећа пратити брачни пар ако младожења са младом у наручју пређе 99 степеника од подножја острва до црквице. Бледска тврђава је један од најстаријих тврђава у Словенији. У писаним изворима је први пут поменута 1011. године. Призор тврђаве изнад језера са романтичним острвцем и црквом је карактеристика Бледа која је кроз векове постала препознатљива у земљи и иностранству. Блед је, такође, познат по словеначкој врсти кремпите, која је постала бренд. Уверавамо вас, не без разлога.

Постојнска јама је једна од највећих геолошких атракција Словеније. Овај систем пећине је настао под утицајем делимичне понорнице, реке Пивке, која је својим током последњих 2 милиона година, образовала пећинске украсе који су овде готово велелепни, а највећу пажњу привлачи сталагмит, који се назива Брилијант. Символ је ове пећине. С висином од 5m и светлуцавом белом бојом, задивљује све. Изуметна атракција јесте и возић који саобраћа кроз пећину у дужини од 24km, подземним ходницима који воде кроз бројне фасцинантне дворане и галерије. У пећини обитавају бројне животињске врсте, а најпознатији су мали змајеви познатији као Човечија рибица. Криси је прозирне, врло бледа боја коже, одсуство очију, израстине на кожи црвене боје које су изузетно необичне, као и четири уда, са укупно десет прстију. Живи просечно око 100 година, а без узимања хране може живети до чак 12 година. Постојнска јама је права атракција за туристе и вреди је посетити. **Предјамски дворцац**. Свега неколико километара од Постојнске јаме, доживели смо дворску бајку у загрљају стене. У 123m високој литици уклесано је више од 800 година старо, неосвојиво средњовековно чудо. Иза највећег шпиљског дворца на свету налази се лавиринт скривених ходника одакле је на пљачкашке походе одлазио витез Еразмо Предјамски. Непрестано преплитање дела људских руку и стваралаштва природе, обликује бисер средњовековне сналажљивости. Уписан је у Гинисову књигу рекорда као највећи шпиљски дворцац на свету; толико је посебан и јединствен да је увршћен у десет најфасцинантнијих дворaca на свету. Потпуно обузети њиме каснили смо добрано на уговорен полазак за Крањ и Љубљану.

Љубљана.

Налази се у Љубљанској котлини, између Алпа и Јадранског мора на реци Љубљаници приближно 10km од њеног ушћа у Саву. По мишљењу неких извора настала је од речи „љубљена“ и ми смо склони да поверујемо у то јер нас је потпуно очарала. Љубљана у себи носи склад целине-смеђује се старо и ново поштујући узајамне вредности. Љубљану одликује мноштво зграда светски познатог архитекте Јоже Плечника. Градска посебност је Тромостовје на реци Љубљаници. Ту је и споменик највећем словеначком песнику Францу Прешерну (1800-1849). Градски и приградски саобраћај обавља се искључиво аутобусима, тзв. тролама. И бициклички саобраћај је веома изражен, те нема оне саобраћајне гужве и буке. У вечерњим часовима кренули смо кући, сместивши још један драгуљ у нашу огрлицу!

Биљана Јовановић, проф.

ДЕШАВАЊА У ШКОЛИ

У МЕСЕЦУ КЊИГЕ, САЈАМСКА НЕДЕЉА

Међународни београдски сајам књига је највећа регионална манифестација посвећена књизи, култури и образовању. Године 2022., након две године паузе одржана је по 65. пут под слоганом „Повратак написаних”. Данаас када се вредност и значај књиге не цени као раније, око 160 000 посетилаца Сајма нам говори да и даље постоји велики број љубитеља књиге који на прави начин схватају латински изреку „Omnia mea mesum porto”. Међу тих 160 000 заљубљеника у књигу били смо и ми, професори и ученици Средње школе „1300 каплара”. Посета Сајму је део традиције наше школе, а праве, добре традиционалне вредности се никада не прекидају.

Кроз епохе, векове, наслове, имена и презимена, кроз државе, континенте, гомиле и хаос, кроз шаренило које одушевљава, шета једна девојчица. Та девојчица је занесена и замишљена. Гледа у лица људи који је окружују са свих страна. На тренутак заборавља на своју мисију и почиње да размисли о томе шта то ти људи траже. Да ли и они имају мисију или је у питању пуко лутање које представља бег или жељу за утехом?

САЈАМ КЊИГА! Какав радостан догађај за један мудар и радознао свет! Октобарски празник читања је догађај у ком једна обична девојчица може срести Матију Бећковића и осматрати како један такав ума концентрисано стоји на штанду „Геополитике” и пажљиво бира књигу коју ће следећу прочитати, као да је прва или пак последња.

Иста та девојчица може после петнаестак корака наићи на Душана Ковачевића, добити препоруку за књигу од њега и то уз скромно и једноставно: „Али Ви ипак боље знате шта волите, ово је само моје мишљење.” Ти тренуци злата вредни тако су једноставни, сусрети тако непосредни а драгоцени да се може учинити да се у ваздуху осећа нешто невероватно и магично. Питајући се шта је то врло лако дођеш до одговора. Све те људе повезује једна иста љубав-љубав према читању. Због те љубави не смета ти гужва и гомила људи који те окружују, гуркају. Сви смо ми у потрази за нечим, нечим то ће нас испунити. Постоји негде неки распоред слова и речи који би ти, када би га видео, можда променио живот. Задрхтим од узбуђења када схватим да се у мени јавља неодољива потреба и жеља за доласком до суштине живота и постојања, која мора да крије на некој страници неке књиге, на неком штанду управо овде, на Сајму књига. Лутајући између штандова једна девојчица трага за смислом. Она има своју мисију и схвата да је њена потрага презахтевна и изузетно компликована. Али, она неће одустати. Пред њом је много секунди које би требало потрошити на редове и редове који чекају да у њој изазову многе ролеркостере и буре и да испрате како одраста, сазрева, обогаћује свој живот успут мењајући свет, онај који је окружује, али првенствено онај у њој.

Једнога дана биће срећна што је испунила своју мисију, што је пронашла тај добро скривени смисао. Осећа како је сваки прочитаним редом, сваком прочитаном страницом, књигом, све ближе своме циљу.

Ива Гошњић, 35

Угледни час: Кување без хемије не иде!

Колико куварство и хемија имају додирних тачака, показали су ђаци треће године гимназије и друге године куvara са својим наставницама, Јеленом Тошанић и Надом Николић, кроз угледни час, који је у нашој школи одржан 17.11.2022.

Циљ овог часа био је прављење киселих краставчића, киселог купуса и компота. Осим што су ученици научили како да праве зимницу, учили су и о хемијском саставу једињења која су често састојак зимнице, на пример винобран, конзерванс, есенција...

Као и о томе да ли и какве последице ова једињења могу оставити на организам. Кроз методе асоцијације и квиза учили су и о бибери, мирођији, слачици, нутријентима, расолу, методама конзервирања хране. Они су конзервирани своју зимницу методом пастеризације, која не захтева додавање хемијских једињења. Краставчиће и компот су већ појели, а купус ће још мало сачекати. Поред прављења саме зимнице, циљ је био и оријентација ка предузетништву, сарадња међу образовним профилима, одговоран однос према здрављу и животној средини, али и очување традиције. На крају часа кувари су почастили присутне наставнике и ученике десертом од крушака. Ђаци су сада спремни да на одговоран начин помажу мамама и бакама у прављењу зимнице.

Наше „Маштарије“ – У сусрет празницима

Креативна секција „Маштарије“ почела је са радом далеке 2014. године. Правиле смо прве кораке, истраживале, училе. Трудиле смо се да инспирацију тражимо у природи, па су материјали за израду предмета углавном из природе. Девојке уче различите технике за израду украсних и употребних предмета, па је ту заступљено много различитих техника: декупаж, сликање, досликавање већ готових мотива, израда орнамената од ДАС масе, гипса, акрилно сликање... Учимо и вез, плетење, ткање мањих мотива. Кроз шетњу кроз природу учимо које биљке су погодне за пресовање, за израду венчића или као елементи за декорацију. Девојке су креативне, уживају у овим активностима и пуне су идеја. Поводом сваког празника приређујемо изложбу наших радова у холу школе. Циљ ове секције је да се ученице оспособе да са што мање улагања, а уз много маште, направе нешто вредно, лепо и уникатно.

Росана Хаџић, професор

„Колики је мој део“

Представа „Колики је мој део?“ је део пројекта који се бави питањем неравномерне Распделе наследства између жена и мушкараца који спроводи Женско удружење Колубарског округа. Представу су изводили представници групе „Пресек дијагонала“: Александра Белошевић, Тамара Белошевићи Урош Милојевић.

Женско удружење Колубарског округа је почело са одржавањем радионица на тему неравномерне расподеле наследства између мушкараца и жена.

Пројекат симболичног назива „Колики је мој део?“ подржан је од стране Агенције Уједињених нација за родну равноправност и оснаживање жена у Србији, из средстава Европске уније. У интерактивној радионици учествује од 20

до 40 ученика виших разреда средње школе. Они на радионицама уче о утицају родних стереотипа на неправедну расподелу имовине у нашем друштву и негативним последицама које из тога могу произаћи.

Према подацима Републичког геодетског завода, жене у Србији су власнице само 25% имовине, а у највећем броју случајева ради се о имовини над такозваним помоћним објектима који нису примарно намењени за становање. У сеоском подручју та статистика је још лошија и имовину има око 16% жена, а та имовина се најчешће односи на парцеле мање од 2h. Наведена статистика је добрим делом последица чињенице да се Србији свака друга жена одриче наследства у корист мушког члана породице.

Економска сигурност свих чланова друштва је основ равноправности, а друштво је јако онолико колико је јака његова нашлабија група. Жене без економске сигурности, коју им може пружити имовина, теже могу да започну сопствени посао и чешће одлучују да остану у лошим заједницама у којима трпе насиље јер немају где да оду.

Ученици који су до сада учествовали на радионицама су са великом пажњом пратили ово предавање и често давали и личне примере или примере из блиског окружења на ову тему. Јако су свесни обичајне норме по којој имовина најчешће остаје сину јер се подразумева да ће се ћерка удати и напустити примарно домаћинство. Ипак, кроз анкету на радионицама преко 90% младих је рекло да сматрају да имовина треба да се подели једнако на сву децу. Они мисле да решење стоји најпре у ширењу свести јер се о овој теми уопште не говори и друштво није свесно тренутне статистике. Такође предлажу да се о томе више прича у телевизијским емисијама, на друштвеним мрежама, па и да се направе филмови на ову тему.

Биљана Ивковић, педагог

ХУМАНОСТ НА ДЕЛУ

У петак, 9. децембра у Љигу је одржан хуманитарни базар у организацији Ученичког парламента Средње школе „1300 каплара“. Овај базар је једна у низу хуманитарних активности које су наши суграђани организовали како би се прикупила новчана средства за лечење наше младе суграђанке Маје Спасојевић, супруге нашег бившег ћака Бојана Спасојевића.

Чланови Ученичког парламента Средње школе осмислили су и организовали овај базар са професорком Јеленом Тошанић. Дониране су разне ствари које су ученици изложили на продају.

Могле су се видети занимљиве књиге, оригинални делови гардеробе, играчке, саднице јелки за Нову годину, кућни украси али највеће интересовања је било за домаћим сланим и слатким посланицама. Направљени у кући, са пуно наде у Мајино излечење, целом улицом су ширили мирис добротности на шта су посетиоци базара узвратили истом мером. Ништа није имало цену, већ колико ко може да да. А дало се доста, 350.000 динара и 200 евра. У име организатора захваљујемо се свим учесницима и донаторима. Поносни смо на своје суграђане, јер као што се и показало, Љиг никад није пао на хуманитарном изазову.

СЛАВСКИ КОЛАЧ

Нада Николић, наставник практичне наставе куварства, учесница серијала „Кухиња мога краја“, као и сваке године на почетку сезоне слава, желећи да допринесе очувању обичаја и традиције, учила је куваре, ученике другог разреда, како се прави и украшава славски колач.

РИО

У Градској библиотеци „Милован Данојлић“ у Љигу, 4. новембра 2022. године одржана је промоција књиге Наташе Белић „Рио“. Поред ауторке књиге на промоцији је био и Ненад Гугл чија смо онлајн предавања из српског језика пратили за време наставе на даљину. Вече је започео поређењем бајке „Црвенкапа“ и савременог живота. „ Онај ко не чита живи само један кратак живот! Колико километара пређемо умом, толико вредимо! Ако не прелазимо то, упадамо у мочвару која се зове незнање!“. Из његових речи схватиле смо да су бајке потребније одраслима него деци, јер је у бајкама свашта скривено, многе истине које и одрасли треба да знају. Како је Црвенкапа имала стазу којом стиже до циља, баке, тако и ми данас имамо стазу која нас води до тачке до које желимо стићи. Црвенкапа је погрешила и кренула пречицом. Не следимо њен пример.

„Љубав је покретач свега“, каже Наташа Белић. Љубав према деци, породици, даје јој снагу и вољу за писањем. „Љубав ће проћи ако је тренутна занесеност. Права љубав подразумева и страст и разумевање! Љубав царује! Љубав је моја инспирација“, каже Наташа. „И смејте се. Смех је нешто што лечи, смех је лек! Будите срећни!“

На самом крају вечери прославили смо Наташин 33. рођендан. Пожелели смо јој пуно љубави и да још дуго са осмехом на лицу ствара савршена дела.

Јасмина Ђукних, 25
Невена Каргановић, 25

Превенција дигиталног насиља

У нашој школи је одржана промоција Канцеларије за младе, Ваљево, а представили су се важном темом за младе данас - интернет насиље. Подршку су им пружили представници Полицијске станице у Љигу.

Често се питам шта је то насиље? Да ли је насиље само одсуство храбрости и немогућност ментално слабијих да се суоче са јачима од њих или је насиље одсуство стида и свих оних правих вредности које један човек треба да има. Запостављањем људи који трпе насиље и окретањем главе од насиља и ми сами учествујемо у насиљу.

„Вишеструки силоватељ пуштен на слободу“, „Девојчицу од једанаест година силовали пет сати“, „Убио се јер је био жртва исмевања“, „Шесторица малолетника претукли младића“, „Средњошколац претучен зато што је српске националности“ - ово су наслови које свакодневно читамо у новинама а ми као друштво мало шта предузимамо. Нисмо свесни колико деце тренутно прилази кроз неки вид насиља. Колико је још девојака потребно да претрпи насиље, а да не окривимо девојку, него насилника? Колико је још батина потребно, да када кажемо да се не осећамо сигурно ВИ кажете да "преувеличавамо"? Колико још песница у главу треба да примимо, а да ВИ не кажете „па пустила си језик, морало је“? Насилник није жртва, насилник је насилник. Потражи помоћ, нико од нас не заслужује да живи у насилничкој групи. Обрати се психологу у школи, пријатељу, мами, било коме, само немој да ћутиш. Ако се ти не супротставиш, нико други неће. Подигни свој глас и бори се против сваке врсте насиља, физичког, психичког, дигиталног... Насиље није природно стање човека и немој дозволити да будеш изложен било каквом насиљу. Желимо свет пун осмеха, љубави и лепих емоција. Желимо да будемо срећна деца која ће израсти у срећне и задовољне људе. Не желимо да кроз живот носимо трауме. Зато тражимо помоћ од деце, од одраслих људи и друштва као целине. Желимо да се што већи број људи укључи у спречавање насиља, било које врсте, да би га било што мање. Често заборављамо речи патријарха Павла: „Чувајмо се од нељуди, али се још више чувајмо да ми не постанемо нељуди.“ Поносна сам на своју школу, која је свесна проблема са којим се суочавамо сви ми. Канцеларија за младе, из Ваљева, одржала је едукативни час, на ком смо говорили о најважнијим проблемима данашњице, а то је насиље и ментално здравље.

Ниси сам! Ти, ја, родитељи, државне институције, укључимо се у борбу против насиља, за наше безбрижно детињство.

Милица Михајловић, 1-5

РАДОВИ УЧЕНИКА

Мој завичај

Човек током свог живота оставља траг у времену. Колико ће тај траг бити дубоко урезан, зависи од човековог талента и његовог достигнућа. Кроз сликарство човек изражава своје емоције, осликава историјске догађаје онако како их он доживљава и на свој начин приказује лепоту света.

Ученици наше школе, уз помоћ професора Милана Хрњазовића, исказали су кроз своје уметничке радове, своје виђење Колубарске и Церске битке.

Од постања па до дана данашњег наша земља стварана је и створена кроз велике борбе и ратове. Ниједан народ није скупо платио своју слободу као што је то урадио српски народ. Церска битка је вођена од 12. до 24. августа 1914. Године. То је била прва српска победа у Првом светском рату. Били су то дани славе и поноса. Цео свет се дивео српској војсци, њеној тактици и храбрости. Аустроугарски врх је сматрао да ће модерно опремљена аустроугарска војска завршити рат против Србије за две до три недеље и да ће тако разбити легенде о српским победама на Куманову и Брегалници. Међутим, бриљантне тактике Петра Бојовића и Степе Степановића су пореметиле планове Аустроугарске војске. Битка се окончала великом победом српске војске и повлачењем аустроугарске војске са тла Србије. Победа је имала велики војнички и политички значај, јер је мала Србија победила Аустроугарску, која је имала десет пута више становништва. Велика победа српске војске подигла је самопоуздање и морал српском народу.

Временом војници су постали уморни, гладни и болесни. У октобру 1914. потпуно је нестало муниције. Живојин Мишић, који је у међувремену дошао на чело Прве армије, дошао на идеју која је у том тренутку, чак и међу српском командом, сматрана потезом очајника – повукао је војску са Колубаре и омогућио јој да се одмори и прегрупише. Бројно стање је попуњено последњим што је Србија имала – ђацима, студентима из Београда и универзитета широм Европе који су се вратили како би помогли домовини. Тако су они који су требали да постану будући интелектуални крем земље, постали каплари који су у рововима бранили слободу Србије. Многи од њих нису дочекали слободу. И у тренутку када су европске телеграфске агенције већ јављале о слому српске војске, а аустроугарска армија приређивала свечану параду у освојеном Београду, план Живојина Мишића почео је да се одвија – кренула је велика противофанзива целокупне српске војске.

„Пробудите се, људи, осветите се! Ако сад Швабу не задржимо, никада га не задржасмо. Ако допустимо да нас сад прегази пропади смо... а, кажем вам, пазите, кад га потерямо, биће велике тутњаве, направите се чудо од њега, да ће цео свет сеирити!“ - Мишић је говорио својим војницима.

Историја је показала да је српски генерал био у праву! Удар је био незаустављив! Колубарска битка је ушла у историју ратовања. Хиљаду триста каплара је назив за још недошколоване официре који су послати као појачање Првој армији у Колубарској бици када је постало јасно да ће уследити нова непријатељска офанзива и да би после првог пораза аустроугарска војска била спремна да понови стравичне злочине над цивилним становништвом, донела се најсмелија одлука.

Млади школовани људи који ће бити носиоци друштвеног, научног и политичког живота у Србији морали су да буду прикључени у недостајући подофицирски кадар, па је у ту сврху далеко у позадини првих линија фронта на Дрини, Дунаву и Сави, формиран Ђачки батаљон у царском граду Скопљу.

Највећи број припадника Скопског ђачког батаљона чинили су студенти са Београдског универзитета, затим млади свршени учитељи, ђаци трговачких академија и различитих стручних школа, али и млади професори, инжењери, књижевници, сликари и глумци, као и доктори права и филозофије. Од око хиљаду и по ђака и студената пристиглих у Плаву касарну у Скопљу и након лекарских прегледа, њих укупно 1.321 је прошло обуку и добило подофицирски чин. Највећи број ђака дошао је из окружних команди Београда, Шапца, Ужица, Чачка, Крушевца, Лесковца, Горњег Милановца, Крагујевца, Краљева, Ниша али и из новоослобођених крајева старе Србије, посебно ђаци из Битоља и Прилепа. Неки су прекинули студије на најпрестижнијим европским универзитетима да би помогли својој отаџбини. Било је ту синова сељака и занатлија али и министра, професора, официра.

Далеко од фронта могли су да се усавшавају и да по завршетку официрске школе учествују у акцијама српске војске. Просечна старост је била 21. година.

Задојени патриотизмом, једва су чекали да се придруже биткама. Грађани Скопља су 2. новембра 1914. године испратили воз са младим војницима уз песму и цвеће.

Енглески лист „Observer“ о путу српске младости на фронт овако извештава: „То је једини пример у историји света да једна држава, малена Србија, шаље у рат, искључиво у борбене јединице, свој цвет. Своју будућност.

Фотографије: Војимир Апостоловић, 2-4

Целокупну интелектуалну омладину, као последњу наду за спас своје земље“.

У одбрани од Макензијевих трупа 1915. постали су наредници, а у повлачењу преко Албаније и пробоју Солунског Фронта већином потпоручници. До краја рата погинуло их је две трећине. Између 1916. и 1917. године, група од 500 каплара упућена је на наставак школовања у Француску. Након чега су се вратили и учествовали у пробоју Солунског Фронта.

На Рајцу код Суворора, у близини места њиховог војевања подигнут им је споменик, као и на другим местима у Србији. Да се никада не заборави њихово јунаштво. Због тога их често називају и „Бесмртни Батаљон“.

Милица Михајловић, 15

СВЕТСАВСКИ КОНКУРС

Након две године паузе, поново је у јануару био одржан литерарни Светосавски наградни конкурс. На конкурс су учествовали ученици наше школе. Прво место на конкурс освојио је Сава Веселић, ученик трећег разреда гимназије са својом песмом „Слаби смо“.

Слаби смо

Слаби смо, ваљамо се у свом благу,
а Господ нас зрацима сунца купа,
нама пентаграми висе на врату
док он упорно на врата нам лупа.

Од убода нечасног ножа ране
исцељује Бог, ал' нас жеља куша,
док радосни демон гледа са стране
как' се храни страст а убија душа.

Бљујемо ватру из огавних уста
па сваки траг љубави у смрт пада,
због пламена тог поља су нам пуста,
сваки је човек осушена клада.

Искушења су нам тонови, боје
искушења су нам дани и уре
док под рефлектором поносно стоје
идеално извајане љуштуре.

Није нас Господ саздао од праха
да би у праштини врштали мучно,
можда нас спаси молитва монаха,
можда је врштање сувише бучно.

Подићи ће нас богоугодни плач
ако престану греси да нас мрве,
може нама мач исковати ковач,
ал' нас црви гоне кад љубимо црве.

Па како ли је нашем Светом Сави
кад нас гледа тако слабе и бедне,
кад посматра како порок нас дави
јер су нам само пусте речи чедне .

Вратимо се челичном, старом ђеду
који га је дочекивао у слављу
и за то што нас греси вазда једу
вечни лек је у светосављу.

Оно покорава и бездан таме
у који хрли вавилонска маса,
саткани смо од упрљане сламе
али спасиће нас молитва спаса.

Одрекните се греха, грех је кавез
у ком свака ћелија болно јеца,
са гадним црвом прекините савез
јер ви сте ипак светосавска деца.

НАШИ ПЕСНИЦИ – ПОЕЗИЈА ПРОФЕСОРА И УЧЕНИКА

У временима пада,
Буди висина!
У временима узимања,
Остани дававање!

Не бој се у временима
притворних,
Превртљивих и злих.
Чувар лековитог биља,
Берач коприве и глога
Увек зна где ће гром ударити
И који је Грм онај испод ког се
не сме скрити.

У временима отимања,
Буди враћање!
Угледај се на планинску реку,
Буди свеж и чист.
Угледај се на божур који цвета
бојом
Твоје крви.

Ко није грешан, нек баци камен
први.
А ти знаш , ко иде напред у звезде
загледан
Његови су благослови
И има га у свим молитвама
изговореним.

Гледаш у небеса,
Бескрај,
Знаш да ниси био ништа друго
него Човек.
А то не може бити свако.

Не бој се, твој ход не ремети мир
Твоје речи не одјекују
Ти си као мирис рузмарина који
подсећа
Будућа покољења
Да колико год горео, не можеш
сагорети
Ако знаш да ћеш се вратити
одакле си пао
И да ћете тамо питати шта си
имао, а ниси дао.

Дај и што немаш, дај и што не
знају примити!
Дај...
Као што сунце сваком дану
даје себе,
Звезде свакој ноћи...
Дај!
И не жали!

У временима узимања,
Остани давање!
У временима отимања
Буди враћање.

Ивана Милосављевић, професор

Не пишем о срећи

Немојте ме клети. Не пишем о срећи,
али слепац не види боје неба
кад је ту пред њиме сав ендемских врт.
Кад се змији на глас не сме ништа рећи
и свако гордо зна шта њему треба
иако је сунце можда нова смрт.

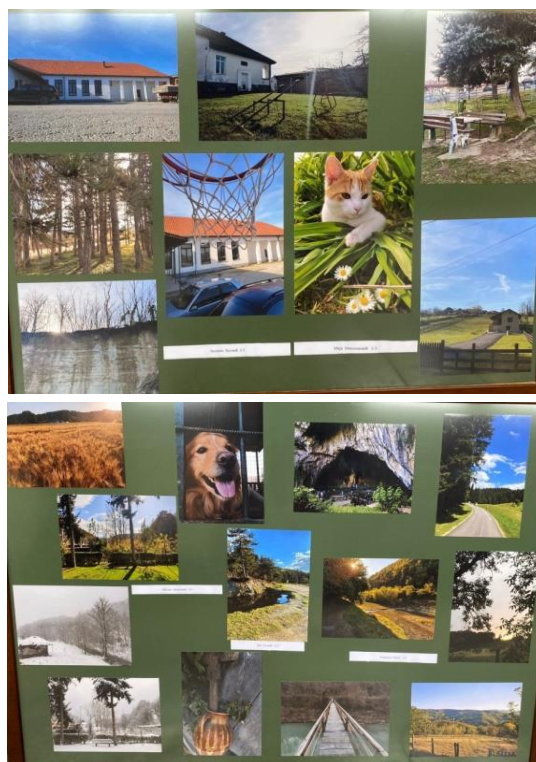
Не палите се кремирана тела.
Страствена браћо поломите зубе
ако вас залагај јабуке мами.
Еве, одбијте ништавна одећа,
Адами, оборите грчке стубе
јер вас истих поклич гризе и срами.

Праштајте што не питко, меко
и што ми песме нису светле шаре
за господу скројену од цвећа.
Изроди не плујте мајчино млеко
када вам ноге тону у баре
док вечно гори угашена свећа.

Златна дела баците у море
када због њих вам тону златне лађе.
У свој победи прихватите пораз.
Црним мраком дочекујете зоре
као руља трчите у незнање.
Ви љубите у огледалу одраз.

Немојте ме клети. Не пишем о срећи,
али слепац не види боје неба
кад је ту пред њиме сав ендемских врт.
Кад се змији на глас не сме ништа рећи
и свако гордо зна шта њему треба
иако је сунце можда нова смрт.

Сава Веселић, 3s

Фотографије ученика на тему Мој завичај

Спреми се да говориш...

Стручни скуп посвећен Миодрагу Павловићу, професору наше школе

Деценију од изненадне и преране смрти некадашњег професора наше школе, мр Миодрага Павловића (1970-2013), у Љигу је одржан Стручно-научни скуп под називом Спреми се да говориш.

У Градској библиотеци "Милован Данојлић", у име Наставничког удружења Љиг, које је иницијало скуп, уводну реч имала је Маријана Неговановић Обрадовић, професорка српског језика и књижевности.

О методичким стазама Миодрага Павловића, говорила је проф. др Љиљана Бајић, код које је магистрирао 2003. године. Од 2008. радио је на Филолошком факултету као асистент, а пред смрт спремао се да одбрани докторат.

О методичкој заоставштини Миодрага Павловића, детаљно је говорила проф. др Зона Мркаљ, помињући читанке за Црну Гору и Србију, приручнике за наставу и

бројне стручне чланке објављене у часописима. После његове смрти, професори са факултета су приредили књигу "Спреми се да говориш".

Песник Мирослав Максимовић говорио је о Душку Радовићу.

У Љиг је дошла и професорка из Осечине Драгица Пуљезевић да представи зборник радова ученика о говору Осечине и околине.

Љишке учитељице посетиле су Ивановце, родно село Милована Данојлића, а о активностима са децом известили су присутне колеге из основне и средње школе.

О издавачкој делатности Ваљевске гимназије, говорили су ученици те школе. Др Наташа Кљајић евоцирала је успомене на колегу Миодрага Павловића, а из Београда је дошла његова професорка српског језика и књижевности из Тринаесте београдске гимназије, Бранка Радовановић.

Најтужнији су били тренуци када је проф. др. Бошко Сувајдић говорио своју поему посвећену нашем Микици.

Спреми се да говориш, Миодраже Павловићу.

*У небеској кући од небеских речи
у небеском Љигу.*

...

*Спреми се: опиши свој живот.
Шта ти се у њему није допало,
шта је привукло твоју пажњу,
шта си пропустио.
Штеди речи.*

ИНТЕРВЈУ:

Драган Гајић, учитељ у пензији

На 28.Међународном сајму хортикултуре и пејзажне архитектуре, одржаном крајем априла у Београду, расадник „Лепо поље“ из Липља код Љига добио је прву награду за најквалитетније саднице у конкуренцији бројних произвођача садног материјала из Србије, али и из иностранства. Био је то леп повод да поново посетимо ову „зелену оазу“ покрај Ибарске магистрале, коју са пуно љубави и деценијама негује чувени Драган Гајић, изванредни познавалац четинара и лишћара, некадашњи учитељ и, како то воли да истиче, „поносни убски зет“.

На којем год сам се такмичењу појавио, победио сам. На „Београдском сајму“ нисам учествовао последњих пет-шест година, као и на „Новоадском“, јер сматрам да нема потребе за неком великом рекламом. Међутим, када сам чуо да ове године долазе еминентни расадници из иностранства, то ми је био изазов. Био је ту и расадник из Немачке од неколико стотина хектара и више доктора наука који су у њему запослени, од кога смо ми сви учили и даље учимо. Самим тим је већа вредност моје дипломе и прве награде коју је добио расадник „Лепо поље“. Једноставно, показали смо да и у земљи Србији могу да се гаје биљке које су исто тако лепе, а стручњаци кажу и лепше и живописније, него биљке које се гаје или увозе из иностранства- истиче Драган Гајић, власник надалеко познатог расадника који не увози биљке, већ их самостално производи и гаји, од најмањих до највећих. Успели смо да докажемо да и у Шумадији, на земљи пете класе, могу да се гаје лепе биљке које се боре за свој опстанак, постају виталне и способне за живот.

Драган Гајић (1948) готово да је чудо од човека, баш као што је „Лепо поље“, чудо од расадника. Учитељевао је у Босанском Теслићу, Бошњановићу, Штавици, Цветановићима и Љигу, укупно 33 године. Признање „Најдражи учитељ“ у Србији добио је 1987.године и најмлађи је добитник. Децу, избеглице рата из Босне и Хрватске, учио је чак у Катерини, па је и у Грчкој 1996.године проглашен за најбољег учитеља странца. Пчелар је и до недавно је имао 150 кошница, добровољно дао крв 117 пута. Својевремено добар голман. Један од најактивнијих чланова Покрета горана. Био је познат као организатор и сценариста за „Народно прело“ и остале програме „Косидбе на Рајцу“, свира хармонику, гитару и виолину. Скупља и бележи народне мудрости. У Штавици, заједно са супругом Јулијаном, био је оснивач КУД-а и певачке дружине „Весели Штавичани“. Власник изузетно вредних стручних књига, које чита на руском, грчком, словеначком и по мало енглеском. Иако у пензији, осване и омркне у расаднику. И ништа му није тешко, ведро је духа, шармантан, духовит, занимљив и причљив, савршен домаћин. Ипак, посебно је поносан на супругу убљанку Јулијану, која му је највећа подршка и помоћ у сваком послу и хобију: „Ти не знаш шта је била убска Учитељска школа! Јулијана је била Први глас Србије на такмичењу Учитељских школа! Она и ја смо први брачни пар који је дипломирао са десетком на Педагошкој академији“.

У расаднику „Лепо поље“, на преко петнаест хектара површине, расте више од 500 врста високих, жбунастих, полеглих и четинара стубасте форме, па високи лишћари, украсно - орнаментално дрвеће, онда листопадно и зимзелено лишћарско шибље, пузавице и повијуше, перене и украсне траве, зелене ограде... Нису вавилонски висећи, али јесу липљански земаљски вртови, нису светско али јесу српско чудо.

Сарађујем са Шумарским факултетом у Београду, док је Институт за шумарство задужен за здравствени надзор биљака. Моји клијенти су Горан Бреговић, Светлана Бојковић, Здравко Чолић, Милош Бојанић, Војин Ђорђевић, Беки Бекић, Богољуб Карић, Филип Живојиновић и Александра Пријовић, као и многе друге јавне личности али и обичан народ. Ми се прилагодимо и ценом, јер овде има садница за богате и за сиромашне. Значи, да тако кажемо од најобичнијих до најчувенијих дворишта смо уређивали и сваки посао подједнако нам је драг. Долазе ми многи Убљани. Наше саднице неговане су љубављу и знањем тима стручњака уз коришћење хиљадугодишњег искуства шумадијских сељака. Без пестицида и хербицида, без вештачког ђубрива, скоро и без заливања. Успевамо да наше биљке буду здраве, неговане и лаког пријема у пресадњи, што им омогућава одговарајући склад величине корена и лисне масе. Имамо сопствена матична стабла, не користимо репроматеријал других. Успешно садимо како мале саднице старе две до три године, тако и одрасле саднице до неколико метара висине. Посећујући сајмове, изложбе и познате одгајиваче у Европи и на Блиском Истоку, схватили смо одавно шта купац жели и зато смо почели масовно пресађивање (школовање) садница. У сваком тренутку можемо тржишту понудити саднице висине неколико метара, пресађиване два до четири пута, често, интересантно обликоване - истиче Гајић, који је за своје племените биљке добио скоро сва наша постојећа признања и награде. Увек је у нечему био први: шампион квалитета, шампион сајма, уређеност штанда, разноврсност експоната. Међутим, како каже, најдража су му признања од људи којима је дворишта претворио у рајске вртове са којима је и даље остао у контакту и пријатељству. Често му шаљу фотографије породице уз ограде и украсно дрвеће из Драганове маште и расадника.

(Преузето уз одобрење М.Миловановића из Гласа Тамнаве од 1.6.2023)

РУБРИКА НАШ ГОСТ: Милан Лазаревић, проф. математике у пензији, пчелар

Једноматична деветка МБ-9 и двоматична десетка МБ-10

Математика је било моје животно опредељење. На основу стећеног знања о пчелама решио сам да направим савремене кошнице које ће бити много боље (МБ) од свих досадашњих и познатих типова кошница. У пчеларству је могуће достићи максималан успех са минимумом радса. Да бих остварио овај циљ користио сам математичку формулу за успех.

Чланак који је објављен у јануарском броју часописа „Српски пчелар” за 2023. годину, изазвао је велико интересовање код пчелара. Веома су се похвално изразили о овим типовима кошница.

Зато сам решио да напишем чланак о: производњи меда у природном саћу у беби (боксис) рамићима; хватању природних ројева; и МБ хранилицима и појилицима у овим типовима кошница.

Пре поласка у први разред основне школе, отац ме је научио да читам, пишем и рачунам. Боље и брже сам решавао текстуалне задатке из математике од ученика четвртог разреда. Породица је прва школа, а родитељи су први и најбољи учитељи.

Пчеле сам заволео од првог разреда основне школе, јер је мој учитељ пчеларио са вршкарама. Као десетогодишњи дечак чувао сам стоку у ливади поред шуме. Шетајући се кроз нашу шуму запазио сам како пчеле ужурбано излећу и улећу кроз дупљу великог буковог стабла. По доласку кући обавестио сам оца да сам у шуми пронашао пчеле и замолио га да их пренесемо у наше двориште. Отац је прихватио моју молбу јер је и он волео пчеле. Отишли смо, предвече у шуму, накидали зелене траве и запушили отвор на дупљи да нас пчеле не би убадале приликом сече стабла и да изгубе оријентацију – да се не би враћале на старо место. Ујутру, док напредује дан, дошли смо са запрежним колима у шуму. Помоћу тестере „кладаре” посекали смо стабло букве. Исекли смо га, по мери, на трупце. Утоварили их помоћу полуца на запрежна кола и довели кући. Део стабла, са пчелама, сместили смо на камено постоље испод домаће јабуке колачаре. Ово пчелиње друштво је, сваке године, око Ђурђевдана (6. маја) пуштало по 3 роја пчела и обезбеђивало себи храну за презимљавање и рани пролећни развој. Отац је, у почетку, од врбовог прућа и дивље лозе правио кошнице вршкаре – плетаре и у њих смештао ројеве пчела. Вршкаре је, са спољашње стране, премазивао смешом говеђе балеге и пепела од дрвета. На вршкаре је стављао „каптар” направљен од рогоза – барске трске. Вршкаре са пчелама је поклањао родбини, а неки су му давали добро јагње за рој. Пчеле се нису продавале за новац. Да би, поред ројева користио мед и восак, правио је кошнице дашчаре са крстеницом – дијагонално постављене две дрвене шипке на 2/3 висине кошнице. Са горње стране кошнице исецао је саће, до легла, са медом, а са доње стране, подрезивао је саће до легла, да би га подмлађивао и користио восак. Правио је полошке и ДБ кошнице са рамовима. Био је таквих способности да све што очима види, то рукама створи. Пчеларити са типовима кошница МБ-9 и МБ-10 је једноставно и лако јер су у потпуности прилагођене природним стаништима пчела и имају централни рам и за класу су боље од до сада познатих типова кошница. У њима се налазе двојна друштва са 2 и 4 матице. Двоматични и вишематични систем пчеларења је у великој предности над једноматичним системом. Ове кошнице имају заједничко: високу подњачу за збегом; два плодишта и два медишта; уоквирену поклопну даску – хранилицу; жичане мреже са летима; и алуминијумски поклопац и 4 једнака наставка са вертикално ужиченим рамовима.

Пчеле су крилати фармацеути; најбољи градитељи природног саћа, најбољи метеоролози, најбољи економи, најбољи технолози итд.. Оне су „најке” у сваком смислу те речи. Пчелар треба само да стави мозак у кошницу и да има „треће око”, које све види и да прати унос полена и понашање пчела и по понашању, говору тела, да одреди стање пчела у кошници. Свака кошница, са пчелама, мора да има ограничен простор. Најбоља кошница у природи је шупља буква и кошнице типа МБ-9 и МБ-10 са 4 једнака наставка. За производњу меда у природном саћу користи се горњи наставак са рамовима. Пробушити сатоношу и доњу летвицу са бургијом пречника 2mm на размаку 10cm од бочних летвица. Провући жицу кроз рупице и обавити је око доње летвице и вертикалних жица. У сваки рам ставити 6 беби рамића димензија: 100 x 110 x 27. У мање рамиће стане по 400g, а у веће по 600g меда. Беби рамићи су направљени од танких липових летвица ширине 27mm и дебљине 2mm. Летвице исећи маказама, по мери, и од њих направити рамиће. Залепити селотејпом ивице ширине 27mm.

Пчеле ће изградити саће од природног воска, напунити га медом и затворити воштаним поклопчићима. Мед је једина храна која, на наше трпезе, долази директно из природе, без икакве прераде, адитива и конзерванаса. Он је магија природе. Мед се једе са саћем, јер је све природно, здраво и лековито. Тако ћете добити мед упакован у природној амбалажи, који је цењен и тражен на тржишту. Има ли шта лепше и слађе од тога?

Ројење пчела је природан процес. Не треба га спречавати. Ројеве хватати и на најбољи начин искористити. За ројеве пчелари кажу: Мајски рој вреди као јуне, јунски као добро јагње, а јулски као кокошка. Сваки природни рој је добар. Рој кад излази из кошнице, понесе храну за 3 дана. Располаже великом енергијом, брзо и правилно извлачи природно саће. Роју се, у ројевном заносу, придружују и пчеле које су се у том тренутку затекле у ваздуху. Дешава се

да се у ваздуху споје 2 роја. Ројеве са гране преместити у кошницу помоћу рама са младим леглом без стресања пчела. Ако се неки рој ухвати високо и није „доступан”, пожелите му срећан пут.

Пред ројевни нагон пчела постављам:

- Кошницу са 2 наставка, на импровизовано постоље, одвојено од кошница са пчелама;
- Наставак са ужиченим рамовима, поклопном даском и поклопцем, у крошњу дрвета – воћке на висину до 3m; и
- Кавез за хватање ројева на лета плодишних наставака за хватање ројева. Кавези су облика квадрата димензија 70 x 40 x 110, направљени од матичне решетке. Матица може да уђе кроз отвор на кавезу, који је наспрам лета кошнице, а не може да изађе јер је размак на решетки 4,2mm. Пчеле које нису ројевне нормално опште са природом. Тако ће Вас рој, уместо на грани, чекати око лета кошнице.

У роју „другенцу” и „трећенцу” има више неоплођених матица (понекад и до 70). Немојте дозволити да их пчеле ликвидирају све осим једне. Спасићете их и искористити тако што ћете испод наставка са ројем ставити наставак са ужиченим рамовима на високу подњачу и на њега матичну решетку. Изнад решетке ставите наставак са ројем. Помоћу димилице истерајте ројевне пчеле, кроз матичну решетку, у доњи наставак. У горњем наставку остаће ројевне матице са трутовима. Попрскајте их, да не би полетеле, прскалицом са водом у којој сте ставили неколико капи меда. Прскалица би требало да распршује воду у облику магле. Покупите матице и ставите у кавезе, а кавезе са матицама у оплодњаке. Једну матицу пустите кроз лето у рој. Можете их пустити кроз лето кошнице, ако хоћете да замените старе матице – ако нису „добре”.

Пчеле „извиднице” проналазе ове кошнице, улазе у њих, чисте их и чувају и по повратку обавештавају рој. После „већања” доводе рој, као по правилу, у кошнице типа МБ-9 и МБ-10 јер имају централни рам. Вршио сам експерименте са свим типовима кошница. Добијао сам их, на поклон, од старих пчелара и пчеларио са њима.

Бавећи се математиком, радиестезијом и пчеларством, увек сам настојао да пронађем најелегантније решење. Све што сам научио о пчелама научио сам од пчела и природе, јер су они најбољи и једини прави учитељи. У законима природе и пословима које обављају пчеле нема рупа.

Све што нема у кошницама са природним стаништем пчела не треба да постоји ни у кошницама са покретним саћем. Свака кошница мора да има ограничен простор у којем живе и раде пчеле. Тај простор мора да буде функционалан, урађен и уређен, усклађен и прилагођен са животом и радом пчела. Једна матица је довољна за пчеле у природним стаништима. За потребе и прохтеве које има човек, мало је једна матица и једно друштво. Зато, кад сам почео да пчеларим, увео сам двојна друштва са 2 и 4 матице јер се овај систем показао много бољим (МБ) од до сада познатих система пчеларења. Пчеларећи са типовима кошница МБ-9 и МБ-10 је веома једноставно и лако. Нема потребе за: заокретањем рамова, проширивањем легла, појачавањем са рамовима са леглом из других кошница, набацивањем и подметањем наставака и другим „чудима” које неки пчелари чине. Све ове радње доводе у хаос кошнице и рамове и губитак радног расположења код пчела. Пчелама не може нико више наудити као пчелар због својих глупости.

Пчелари праве велику грешку што чекају да се заврши нека паша, па тек онда да цеде мед. Рамове са затвореним медом, без легла, треба узимати само из горњег наставка без стресања пчела током паше. Исцедити мед и вратити рамове у горњи наставак. Пчеле ће из другог наставка (магацина) и плодишних наставака депоновати мед у 4. наставак, јер желе да попуне празно саће. Пчеле, унети нектар, смештају у близини легла, где је најтоплије, да би се из њега испарил вода, а затим га пребацују у 2. и 4. наставак (медшта). Нектар је пиће богова. На тај начин остварићете већи принос меда по кошници, а себе поштедети непотребних и тешких радова. Пчеларење није „рударски посао”, како то неки пчелари кажу. Не може нико никада казнити, као што човек може сам себе.

Хранилице и појилице за пчеле обично се налазе изнад горњег наставка, а може да буде и у наставку. Описаћу како она изгледа. Ова хранилица и појилица је много боља (МБ) од свих до сада познатих јер не постоји могућност да се даве пчеле. Да бисте знали колика је новчана вредност пчеле, навешћу пример: Ако пакетни рој масе 1200g = 12000 пчела има вредност 6000 динара, онда 2 пчеле вреде динар. Одавде следи, пчела вреди 50 пара.

Из горњег наставка, с леве или десне стране извадите 3 рама. У наставак, до рамова, ставите вертикално пластичну решетку за сакупљање прополиса. Уместо, извађених рамова, ставите уоквирену жичану мрежу површине 335 x 105 за МБ-9 и 385 x 105 за МБ-10. Вађењем жичаних мрежа и преграде и додавањем извађених рамова, кошницу ћете вратити у првобитан положај. Урадите то пред зимовање пчела. На жичану мрежу ставите пластичне тегле са поклопцима. Поклопце избушите, на више места бургијом, пречника 1 мм. У тегле можете сипати: сируп, неразблажени мед или воду за пчеле. Тегле са заврнутим поклопцима преврните и ставите на жичану мрежу. Пчеле ће испод мреже узимати течност и неће се давити. Течност из тегле неће исцурити јер се у горњем делу тегле ствара

вакуум. Уместо поклопаца на теглу можете ставити ланену крпу, повезати је канапом или јачом гумицом за тегле. Уместо тегли можете ставити белу пластичну флашу са поклопцем. Избушити је (правoliniјски) на више места, положите је на мрежу са отворима постављеним на мрежу. Пчеле ће грејати сируп и не могу се давити. На овај начин можете хранити пчеле са медом у зимском периоду. На наставак ставите поклопац из 2 дела. Кошницу заштитите алуминијумским поклопцем са окапницама. Ове хранилице и тегле, моје колеге пчелари зову Миланове хранилице са теглама – кад се птице истог перја искуљају у своја јата.

За пчеле, у кошницама типа МБ-9 и МБ-10, није потребан утопљавајући материјал осим рамова са медним капама. Мед је најбољи изолатор и акумулатор топлоте, а пчелиње клубе је жива ватра.

Ако је у кошницама МБ хранилица и појилица у горњем наставку, онда она мора бити из два дела. Делови за МБ-9 су: 385 x 250 x 25 и 385 x 135 x 25, а за МБ-10 су: 435 x 300 x 25 и 435 x 135 x 25.

Од 9 дасака дужине 3m, ширине 25cm и дебљине 25mm, може се направити 3 кошнице са високим жичаним подњачама са збегом, 4 једнака наставка и уоквиреним поклопним даскама (хранилицама) типа МБ-9 или МБ-10.

Сеоска домаћинства требало би да се баве пчеларством из хобија, јер су сви производи пчела органски, здрави и лековити. Сваке године пропадају милијарде динара на цветовима и гранама, јер нам је неразвијено пчеларство. Пчеле су основни стубови пољопривреде и човечанства.

Апелујем на меродавне, Министарство за бригу о селу, да поклоне по 3 кошнице са пчелама, породицама које желе да пчеларе, а нису у могућности да их набаве – севап је. Природна богатства припадају свима нама и пчелама, а не припадају појединцима – велепчеларима који имају стотине и хиљаду кошница – „чиста неправда”.

Важне напомене, препоруке и савети:

- Највећи непријатељи пчела су „пчелари” и пчеле. Пчелари због својих глупости, непажње и незнања, а пчеле због борбе за опстанак;
- Од слабе пчелиње заједнице и голе земље нема користи. Слаба друштва спојити са осредњим друштвом, а голу земљу пошумити;
- Никада се не прихрањују и зазимљују слаба пчелиња друштва;
- Прераду шећерног сирупа у мед давати само јаким друштвима. Од 1kg шећера, прерадом, добија се 650g меда;
- Прихрану пчела за зимовање завршити до 31. јула, до краја пчеларске године;
- Пчелама давати, здраву, изворску воду у МБ појилицама, јер пчеле узимају загађену воду „јутарњу росу”, са листова биљака; и
- Ако хоћете, на поштен начин, да зарадите новце, гајите пчеле и овце.
- Не треба никада рушити „матичне мостове”, које пчеле граде за прелаз: матице, пчела и трутова из наставка у наставак, јер ћете тако створити „смртни простор” и у зимском периоду осудити пчелиње друштво на смрт.

Пчеларство је било једна од тема и на нашем Фестивалу науке.

Timeo hominem unius libri / Бојим се човека од једне књиге

- *Semper idem*, Ђорђе Лебовић
- *Ухвати зеца*, Лана Басташић
- *Деца*, Милена Марковић
- *Одакле сам била, више нисам*, Дејан Тиаго Станковић
- *Чешљугар*, Дона Тарт
- *Молитва за Овена Минија*, Џон Ирвинг
- *Копенхашка трилогија*, Тове Дитлевсен
- *Корекције*, Џонатан Френзен
- *Три лица једне љубави*, Шандор Марај
- *Невидљиви сати*, Дејви Мичел
- *Деца Волге*, Јахина Гузель
- *Снешко*, Ју Несбе
- *Алијас Грејс*, Маргарет Атвуд
- *Бог малих ствари*, Арундати Рој
- *Убити птицу ругалицу*, Харпер Ли

Избор: Биљана Јовановић, проф.

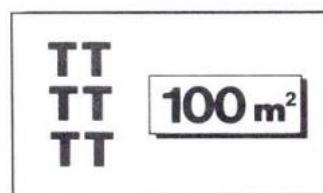
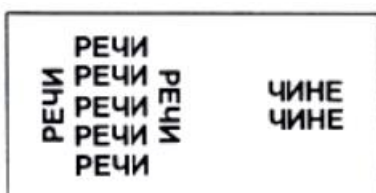
Позориште увек мора да буде помало сумњиво... Вацлав Хавел, чешки писац и државник

Наша позоришна сезона, избор:

- Књига о Милутину, Звездара театар
- Пучина, ЈДП
- Јадници, Мадленијанум
- Путујуће позориште Шопаловић, ЈДП
- Године врана, Народно позориште
- Едип, ЈДП
- Весела удовица, Мадленијанум
- Мали брачни злочини, Народно позориште
- Развојни пут Боре Шнајдера, ЈДП
- Ко се боји Вирџиније Вулф, БДП
- Убиство у Оријент експресу, Бошко Буха
- Сокин и Босина, Позориште „Славија“
- Љубавно писмо, Атеље 212
- Црни лептир, Позориште на Теразијама

Реши ребусе:

Смех је најсјајнији тамо где је храна најбоља!

Палачинке са тиквицама

Потребно је:

- 5 јаја
- 300 ml млека
- 180 ml киселе воде
- 2 тиквице
- брашно

За фил - по жељи додајемо:

- рендани качкавал
- пршута
- шунка
- павлака

Начин припреме:

Тиквице изрендати и послити, а затим их оставити да одстоје 15 минута. Умутимо јаја, млеко, кисело воду, брашно (по потреби), да тесто буде гушће него за обичне палачинке, и додамо оцеђене тиквице.

Све добро промешамо. Од добијене смесе пржимо палачинке.

Вреле палачинке пунимо ренданим сиром!

Пријатно!

Наши конобари и кувари, предвођени својим наставником практичне наставе, Надом Николић, радо учествују својим умећем на разним догађајима. /са стручног скупа Спреми се да говориш/

Ћевап „Каплар“ (за једну особу)

Потребно је:

- 125 g ћевап меса
- 25 g сланине
- 70 g црног лука
- 5 g уља
- 5 g зелене салате
- 10 g ротквица
- 10 g кајмака

Начин припреме:

Исећи 40g црног лука на колутове, а 30g црног лука ситно исецкати. Од ћевап меса формирати пет лопти и сваку мало притиснути, потом ређати намирнице на ражњић следећим редом: месо, лук, режањ сланине (по пет комада).

На загрејаном уљу пржити ћевап уз повремено окретање.

Сервирати на овалу уз зелену салату, са ситно исецканим црним луком, а ћевап поставити на лук са изрезбареном половином ротквице која подсећа на шајкачу.

Отопити кајмак и прелити ћевап.

Пријатно!

Љубица Ниновић, наставник куварства

Веровали или не...

Говори српски да те цео свет разуме!

Може се закључити, према Пиктеовом тврђењу, да је постојао један праисторијски народ, чист у своме почетку од сваке мешавине и доста бројан, да послужи као основа мноштва људских група које су из њега произашле. У зору историјске епохе сазнало се да је овај народ расут на једном огромном простору, од Индије до крајњих граница Западне Европе.

Захваљујући једној специјалној архиви коју су Срби остављали од најдавнијих времена свугде где су живели, могу се открити ствари нечувене! Сама топономија, а посебно хидрономија, дају сигурне доказе о етничкој припадности народа који је ту обитавао. Већина ових имена старих и две и по, па и три хиљаде година сачувала су се и до данас. Птоломејеве географске карте потврђују претходно речене исказе, јер на њима су уписани називи географских области, места, река у свом изворном облику. Прадавна српска географска архива топонима и хидронима створених од корена речи СРБ (у појединим називима између слова С и Р уметани су самогласници ради лакшег изговора):

СОРБАЛУС - река у Индији
 САРБАН - место у Индији
 СОРБАЕ - област у Индији
 СРБИЦА - река у Месопотамији
 СИРБАНЕ - острво на Еуфрату

СЕРБОНИС - језеро у Сирији
 СЕРБАЛ ГЕБЕЛ - планина на Синајском полуострву
 СЕРБЕТОС - место у Мауританији
 СРБАНИЦА - место у делу црноморске јужне обале
 СЕРБЕРИОН - место на ушћу реке Дон у Азовско море
 СОРБИ - место у Италији
 СЕРБКА - место у Украјини
 СЕРБАН ВОДА - место у Румунији
 СЕРБИН - место на Сардинији
 СОРБИОДУМУМ - место у Енглеској
 СЕРБИЦИОН - град у некадашњој Доњој Панонији

Савремени топоними и хидроними на Балканском полуострву:

СРБАНИ - име села у Истри
 СРБАЦ - место на утоку Врбаса у Саву
 СРБАР - место у Истри забележено још у 13. веку
 СРБЕРА - име локве у Истри
 СРБИНА - место у Црној Гори
 СРБИШТЕ - име увале на острву Сеструњ
 СРБ - село у доњолапачком котару у Хрватској
 СРБИЦА - село у околини Скопља
 СРБОБРАН - место у Бачкој

Ово је само део богате заоставштине нашег народа кроз топониме и хидрониме, и водиља за изучавање богате далеке прошлости. А када се изучи српски језик правом науком, заиста ће се открити ствари нечувене!

Извор литературе: Луковић-Пјановић Олга:
 Срби...народ најстарији; НБС, Београд (1990)

ЧувамТе.gov.rs

Влада Републике Србије уз подршку Канцеларије за информационе технологије и електронску управу покренула је пројекат за успостављање националне платформе за превенцију и сузбијање насиља које укључује децу под називом „Чувам те“.

Платформа на једном месту интегрише све потребне аспекте темељне превенције и алате за сузбијање насиља које укључује децу.

Национална платформа има за циљ координацију и јачање интересекторске сарадње свих надлежних институција у борби против насиља. Поред вршњачког насиља које је у фокусу ове платформе, она представља и алат који ће нам помоћи у борби против насиља према свим запосленима у установама образовања и васпитања широм Србије.

На Националној платформи „Чувам те“ налазе се и сегменти које се односе на информисање и едукацију. У оквиру сегмента информисања могу се пронаћи информације о облицима насиља, препознавању и поступању у случајевима насиља, злостављања и занемаривања у складу са званичним процедурама надлежних ресора. Такође, овде ће се континуирано објављивати едукативни материјали из области превенције и заштите од насиља. На овој платформи, ученици, родитељи и наставници ће моћи да пронађу све информације које се тичу врсте насиља и поступања у различитим ситуацијама. Посебно важан сегмент који се налази на платформи јесу онлајн обуке за ученике, родитеље и наставнике.

Циљ онлајн обука на платформи **Чувам те**, јесте да ученицима, родитељима и запосленима на једноставан и поуздан начин омогући да стекну најважнија знања и компетенције из области превенције вршњачког насиља. Обуке је осмислило Министарство просвете, науке и технолошког развоја и садрже проверена знања и вештине које ће подићи компетенције све три групе на ову тему. Платформа интегрише интерактивне провере знања, систем награђивања и обукама можете приступити у било које време и са било ког уређаја.

Основне пречице на тастатури

Alt + F	Отварање фајл менија
Alt + E	Отварање едит менија
Alt + Tab	Прелазак са једног активног програма на други
Alt + F4	Затварање програма у којем тренутно радите
Ctrl + O	Отварање новог фајла
Ctrl + A	Одабир комплетног текста на страни
Ctrl + B	Болдовање одабраног текста
Ctrl + I	Мењање селектованог фонта у италици
Ctrl + F	Активирање претраге
Ctrl + S	Снимање документа
Ctrl + C	Копирање означеног садржаја
Ctrl + V	Пејстовање (налепљивање) копираног садржаја
Ctrl + Z	Ундо дугме за поништавање последње акције
Ctrl + K	Унос њеб линка у текст
Ctrl + Home	Одлазак на почетак текста
Ctrl + End	Одлазак на крај текста
Win + D	Спуштање и подизање свих активних програма
Win + L	Закључавање екрана

Ко не зна, а не зна да не зна,
опасан је - избегавајте га!
Ко не зна, а зна да не зна,
дете је - научите га!
Ко зна, а не зна да зна,
спава - пробудите га!
Ко зна и зна да зна,
мудар је - следите га!

Конфучије

Реши sudoku:

5	3			7				
6			1	9	5			
	9	8					6	
8				6				3
4			8		3			1
7				2				6
	6					2	8	
			4	1	9			5
				8			7	9

Лист издаје:

Средња школа „Хиљаду триста каплара“ Љиг

Одговорни уредници:

Драгана Лазић, проф.
Биљана Јовановић, проф.

Редакција:

Драгана Лазић, проф.
Новинарска секција

Прелом листа и техничка припрема:

Ана Гавриловић, проф.

Ликовна опрема:

Милан Хрњазовић, проф.

Фотографије у листу:

Фото студио „Даничић“
Фото секција

За издавача:

Биљана Јовановић, директор

Штампа:

“ВАЉЕВОПРИНТ”

ЉИГ, јун 2023.

